

**Barbara
Kapusta**

Online publikácia
/ Online publication
2022

KUNSTHALEBRATISLAVA

**Denisa
Tomková**

**Jen
Kratochvíl**

**Legacy
Russell**

**Sophie
Lewis**

K

U

N

S

T

H

A

L

L

E

B

R

A

T

I

S

L

A

V

A

Content

- 5
INTRODUCTION
Denisa Tomková
- 6
CURATORIAL TEXT (Annotation)
Jen Kratochvíl
- 7
FUTURES
Jen Kratochvíl
- 11
AMNIOTECHNICS
Sophie Lewis
- 19
ELSEWHERE, AFTER THE FLOOD:
GLITCH FEMINISM AND THE GENESIS
OF GLITCH BODY POLITIC
Legacy Russell
- 24

Barbara Kapusta

Obsah

- 31
ÚVOD
Denisa Tomková
- 32
KURÁTORSKÝ TEXT (Anotácia)
Jen Kratochvíl
- 33
FUTURES
Jen Kratochvíl
- 37
AMNIOTECHNIKA
Sophie Lewis
- 46
NA INOM MIESTE, PO POTOPE:
GLITCH FEMINIZMUS A GENÉZA
GLITCHOVEJ POLITIKY TELA
Legacy Russell
- 52
BIOGRAPHIES / BIOGRAFIE
- 56
FLOOR PLAN / PLÁN VÝSTAVY

EN

Denisa Tomková

This publication, which accompanies Barbara Kapusta's exhibition, entitled *Futures*, in the exhibition space A WINDOW at Kunsthalle Bratislava, is the first in a series of new publishing programming, focusing on critical thinking in relation to the Kunsthalle's exhibition program.

Barbara Kapusta's artistic practice addresses the circularity of humanity's repeated mistakes. It focuses on traditional values, power relations, lost faith in utopias, and the artist's hope for an improved, more equal social structure and amelioration emerging from the current climate crisis. This publication furthers Barbara's urgent viewpoint by providing a larger theoretical discourse. The two selected essays by Sophie Lewis and Legacy Russell bring an important critical point of departure on how to think further about the issue of radical solidarity in the times of climate crisis and how to create empowerment through virtual and technological possibilities.

Both essays provide a new feminist manifesto: Sophie Lewis's *Amniotechnics* is based on the idea of surrogacy and radical kinship. Lewis, in the spirit of eco-revolutionary hydro-feminism, argues that: 'Amniotechnics is protecting water and protecting people from water in the spirit of full surrogacy.' For Legacy Russell, in the essay *Elsewhere, After the Flood: Glitch Feminism*

and the *Genesis of Glitch Body Politic*, *Glitch Feminism* embraces the causality of "error" and 'turns the gloomy implication of glitch on its ear by acknowledging that an error in a social system that has already been disturbed by economic, racial, social, sexual, and cultural stratification and the imperialist wrecking-ball of globalization—processes that continue to enact violence on all bodies—may not, in fact, be an error at all, but rather a much-needed erratum.' This glitch is a correction to the "machine", and, in turn, "a positive departure."

These essays are accompanied by the exhibition text written by the exhibition curator, Jen Kratochvil, and a poem written by the artist. Barbara Kapusta has designed a new font for her exhibition at Kunsthalle Bratislava in collaboration with the graphic designer Sabo Day. *Futures* is an alphabet of 26 characters that she uses in both her new video and her text piece shown on the pillars in front of Kunshalle spelling the title of the show.

Curatorial Text

6

Annotation
Jen Kratochvil

TIME HAS FELT LIKE BURNING
AND THERE IS NO END OF
TIME AND THE APOCALYPSE
HAS NEVER STOPPED.*

Barbara Kapusta's first exhibition in Slovakia - entitled Futures - addresses and freely maneuvers between various time-scapes, bringing generational lessons and experiences closer together, while at the same time directing their resonance into the potential of various futures.

Referencing moments of great turmoil in modern history and their echoes in the decades to come, it addresses a certain circularity of humanity's repeated mistakes in light of the perpetuation of power, of failed or failing traditional values, as well as the lost faith in grand narratives or utopias and humanity's inability to organize itself into more sustainable and equitable social systems; all of these

threads juxtaposed against the backdrop of a pending planetary climate apocalypse. While all of this might sound truly grave, Barbara doesn't stay only within the realm of describing the dire conditions of our current reality, but also implements the sprawling roots of contingencies that might lead us to a vast array of parallel outcomes.

The one presented in the exhibition space "A Window" at Kunsthalle Bratislava is filled and guarded by the radiant presence of three Giants. Large scale aluminum cast sculptures giving the impression of a broken boundary between the physical and digital reality. While the Giants themselves stay silent, the story of Futures is narrated by a voiceover and parallel sound design, spreading through the exhibition space in a multi-channeled soundtrack. While the interior of the space is

pulsing with almost meditative, gripping sounds, the exterior facade seems to be starting to burn and...

...WORDS SPILL OUT AND
SPREAD LIKE FLAMES

* Excerpt from Barbara Kapusta's poem

Curatorial text
Jen Kratochvil

WORDS SPILL OUT AND SPREAD LIKE FLAMES*

How many apocalypses have you survived in your lifetime to tell stories to future generations?

Or better put, how many apocalypses have you missed so far?

How many annihilations, exterminations, eradications, devastations, extinctions, eliminations, dooms, genocides, final moments, and passing into oblivion - do you think - can fit into one tiny car? Like a group of performing clowns? There is the Hollywood perspective, the Roland-Emmerich-and-alike-thing, with meteorites and laser beams and tectonic shifts of devastating magnitude, crashing and smashing and running and shouting and falling and sinking and losing and finding. And then there is the daily news, of course, depending on which side of the political spectrum you find yourself, with

all the socialists taking your freedom and capitalists taking your livelihood and polar bears, and wars and floating bodies and body bags and tears and ruptured metal and ice caps melted in thick-cut glasses filled with negroni, which one can hardly drink through their face mask, so better enjoy it in isolated solitude, while lamenting about your opponents on the other side of the spectrum. And last but not least, there is the eschatological thing, not necessarily just biblical eschatology, I mean eschatology in general, above time and culture, with apocalypse as a revelation or disclosure. And considering that all have been already disclosed, revealed, narrated, and re-narrated countless times, therefore, voilà, we live through an apocalypse. One might even say, apocalypse now (small caps, no exclamation mark, since this is a truly old piece of news). In any case, congratulations to us.

THERE ARE HOLES IN WORDS

And then the Catholic theologians - almost entirely out of the blue, as they mostly did - brought to life a significant upgrade to their eschatological system - the concept of Purgatory, based only on tiny snippets in the Scripture, a small piece from Matthew and another one from the Corinthians. And so, they introduced a space, supposedly a real place located somewhere in Ireland, near Jerusalem or elsewhere. A space where the deeds of every single human would be judged and purged by fire. A purifying fire, not a punitive one as in hell. Interestingly enough, they needed to get over the simplistic binary of heaven and hell to get closer to the much more complex eschatology of the ancient Greeks, who used to be offered a chance to transform their fate in the afterlife - on their way through the underworld, up to the Elysian Fields.

Curatorial text
Jen Kratochvil

And so Purgatory came into being - a place for all of Western Christianity (well, for those who agreed on its existence) where everyone comes after the demise of their corporeal shell to have their soul cleansed by fire before embarking on a potential new journey to heaven or wherever else.

(Purgatory used to be a horrid place of burning fires and icy slopes until Dante utilized the transformative healing power of the poet and changed the place into a pleasant and calming intermezzo, to establish a gradient of options, a scale of experiences, or rather a spectrum of possibilities for the mortals to atone for their sins.)

THERE ARE HOLES IN WORDS

The flames kept consuming the city for six endless days. Then the Romans managed to get it under control. Only to witness in horror how the fire

reignites and burns for three more days. There is hardly any solid historical evidence supporting the fingers pointing at one human supposedly solely responsible for the fire. Yet it has become common knowledge. A knowledge of hubris, insanity, and pure evil. The emperor was said to be dancing and reciting poetry in his theatrical costume while the flames kept jumping - with a similar vigour - from roof to roof, spreading destruction. The destruction which the emperor himself supposedly flared up. Poor Nero. Overwhelmed by an image created of him by the winning powers. Damn you, Peter Ustinov. Fortunately, in this case, there is a chance to switch to reverse, to re-evaluate, to consider the broader interpretative framework, to unlearn, and to re-narrate. Poor Nero. The product of power-hungry monarchistic genetic toying. And now historians claim that he did not set the

city on fire at all. But rather ordered and oversaw a complete infrastructural refit of the ruins of scorched Rome to avoid future fires or minimize their potential danger. And yes, he quite likely murdered his wife. And he loved to dress up as a woman, and as a man, and as a non-human. And he loved the theatre and dreamt of being an actor, which in the highly stratified society of ancient Rome at the time was considered to be on the same social level as sex work. Dear queer Nero, with all your kinks, and desperate need for medication, scapegoated and vilified for long centuries, RIP.

THERE ARE HOLES IN WORDS

How to formulate a message meant for a temporality so gravely ungraspable to a being whose existence is limited to a century at best? How to speak to the future? To critters and entities inhabiting it? How to warn them of the dangers left

Curatorial text
Jen Kratochvil

behind by a civilization of self-destructive bipedal creatures with ridiculously short and selective memories? In the 80s, an organization called the “Human Interference Task Force” was established to answer these and other questions about the necessity of warning signs around nuclear waste disposal sites spread all over the globe, considering the contingency of our demise, apocalyptic or other. To warn beings from outer space, new species coming after humankind, newly revealed neighbors, and other newcomers. To say: “Hey, we left some shit behind, careful, don’t touch... Pls”. Communication measures need to be conceived to bridge ten millennia and more, to avoid future damage since the damage here and now has already been done, the damage one would hardly desire to pass on. To show a sign, to tell a story, and to relay a sensation or a feeling. ...Especially since

the Marshall Islands look like paradise these days. How though, when even religions last only for a few millennia before they dissolve into thin air which they sprang, and when the oldest written record of our civilization, still readable today, is only 5000 years old?

THERE ARE HOLES IN WORDS

And then a seismologist entered the scene and turned the whole thing around. He said: the main objective of this planet Earth throughout its existence has been to cool itself down. That is, to control and curb the power of the original gigantic explosion of primordial energy of the burning encounter of matter that came together to create this planet. So, the Earth has its own mission and everything taking place on its surface is merely a by-product? A circumstantial coincidence? Or maybe a form of entertainment for the Earth itself to keep it from getting

bored while cooling down? Are all those endless apocalypses but cliff-hangers before the next season of the Earth’s favourite TV show? Wouldn’t that be liberating?

THERE ARE HOLES IN WORDS

So, we entered. And here they are. Barbara’s Giants. The smoothness of their skin seems flawless, its reflective character evokes something that makes one feel calmly humble, almost elevated. And all of that just due to their radiating presence. Upon closer observation, there seemed to be some practically invisible subtle cracks (are those their birthmarks?) interrupting the possible sensation of touching and caressing a floating shape-full liquid...No! Of course, I would not touch them, I’m just sharing their silence while waiting for consent to approach. What a desire. What a pleasure in proxy. Language brings liberation.

Curatorial text
Jen Kratochvil

Simple shifts in the codified norms of naming are the most effective revolutionary tools. The walls of traditional values crack open with new terms, frameworks, spectrally open definitions, and their flourishing habituation and integration into quotidian reality. Yet they remain silent. As if they would not care. As if language was but a flickering grain of dust slowly gravitating towards some long-forgotten history. However, there is a presence of someone else's urgent, yet gently controlled voice, spreading through the space and embracing their elongated limbs, reaching for the warmth of the metallic liquidity. Are they actually physically here, or are they merely echoes of some digitally rendered reality? Does it even matter? Were there so many holes in their words that they stopped using them and found a better way to communicate?
Giants. Graceful, humble giants.

Barbara's Giants, figures finally physically manifested in cast aluminium, after a long happy life on the pages of Barbara's books and 3D animations of her moving image works, silent, yet truly eloquent. Unknown. Untouched. They seem welcoming. Is there a chance for inter-species dialogue? Inter-species exchange? Can we build things together? Can we formulate thoughts one next to the other? Can we live together and become a commune? Fully utopian socialist beings?

WORDS SPILL OUT AND SPREAD LIKE FLAMES

...yet there are holes,
in words
and most likely in our collectively
constructed projections of
worlds too

JK

* Excerpt from Barbara Kapusta's poem

Sophie Lewis

The text is an edited excerpt from the book: Sophie Lewis. *Full Surrogacy Now: Feminism Against Family*. Verso, 2019.
The text is reprinted here by a kind permission of Sophie Lewis.

To my knowledge, all humans in history have been manufactured underwater, in amniotic fluid. Think about it: How do you bring a body to life? Film-makers and fiction writers have always implied that you need to have a tank. Dr. Frankenstein's adult baby—and any knockoff version of him—is animated in a bath full of electric brine. The effort that goes into husbanding that body of water is self-evidently thought of as creative labor. Pregnancy, though, is much less commonly thought of as a magical Frankensteinian tank. Amniotic fluid (in Latin: liquor amnii) is initially a mix of water and electrolytes and later sugar, scraps of vagrant DNA, fats, proteins, piss, and shit. As pre-borns, our embryonic mouths, noses, and lungs are filled with this 'liquor.' We move our tiny diaphragms and intercostal muscles in a dedicated rehearsal of future breathing, but we do not breathe. Nor do we drown. It is said that some

escapologists and deep-water divers will try to slow their heart rates by 'remembering' this time before fear—this state of non-antagonism toward water—to calm themselves enough to perform their tasks.

A live birth took place at Standing Rock. It was, reportedly, an event in which dozens of midwives participated. "Our first home is water," said some of these midwives—Melissa Rose, Yuwita Win, Carolina Reyes—patiently repeating this message to reporters and broadcasters who crowded around; "water is our first medicine."¹ It is under the banner of "water protection" that 2016's epochal mobilization of Indigenous people in the United States and supporters has taken place: a blockade of the Dakota Access Pipeline. If there were just one slogan for the mass revolt, it would be the Lakota phrase *mni wiconi*: water is life.² Less commonly

known is the fact that *Mni Wiconi* is also the actual name for a potable water pipeline that risks contamination and corrosion, in three places, from the planned oil pipeline. As well as representing an ideology, *Mni Wiconi* is thus a literal preexisting infrastructure serving several parts of nearby indigenous reservations: ecology and technics. Water Protectors vindicate the need and desire for water-provisioning technology over the interests of swifter fossil fuel transport.³

Theirs is, I feel tempted to say, a cyborg concept of water—water as social and presocial, water as companion technology, water as both medium and message. The hydrofeminist Astrida Neimanis paraphrases it like this: "if we are all watery, then we all harbor the potential of watery gestationality," because "gestationality need not take the form of a human

Sophie Lewis

reprosexual womb: we may be gestational as lover, as neighbor, as accidental stranger.”⁴ In fact, it is the contention of Neimanis’s book *Bodies of Water* that not only “may” we be gestational; we must. “We learn gestationality from water,” writes Neimanis, but we urgently need to learn better: the question is, “How might we, in partial dissolution of our own sovereign subjectivity, also become gestational for this gestational milieu?”⁵ One possible answer: by supporting Water Protectors. A spirit of ecorevolutionary hydrofeminism, or full surrogacy, animates the live rebellion against crude oil routes threatening the integrity of lakes like Lake Oahe and rivers like the Missouri.

Water typically abandons a pregnancy and drains away—heralding the beginning of pregnancy’s end—because of a signal from fetal body chemistry, which at the same

time forces the liquor out of the fetus’s lungs in preparation for their meeting the unwet world. In a C-section, it is a scalpel that releases the water. In each scenario, exit from liquor amnii and the death (by stretching) of the oxygen-providing umbilical cord trigger an irreversible and rather bittersweet development: the replacement of water by air in certain core pipelines of our anatomies. Yet even as we become land-dwelling animals for whom drowning is an ever-present danger, humans remain overwhelmingly water. ‘Underwater’ is the only word we have in English to refer to what is really a state of being ‘inwater,’ water-in-water. It frightens more than it attracts. After all, it might be fine for fetuses—as the countless water births captured on YouTube attest—but it is extremely dangerous for people to be filled with baby-making water. And a person does not suddenly become an amphibian by virtue of becoming pregnant.

Yet she (or they, or he) is flooded from the inside: control of the circulation overridden, arteries jammed wide open, blood pressure forced into overdrive. A plug forms to seal as much as a liter inside the vessel that is the amnion, the placental tank. Gestation, like all labor, is cyborg, because watery. Water, like surrogacy, “is facilitative and directed toward the becoming of other bodies ... [but] not necessarily tied to the female human.”⁶ It is an unbalanced techno-social co-production involving less than two but more than one. Lest that sound cozy, recall the molecular biologist’s testimony, that the unborn *Homo sapiens* deploys all manner of “manipulation, blackmail and violence”⁷ as its contribution to being made. Deploys against whom? After all, as pre-persons, these tiny animals are part of the mother. Though the DNA might be utterly distinct, fetuses are—during pregnancy and for a while

Sophie Lewis

afterward—concretely a part of their holder-nurturers, almost a kind of organ. The idea that two discrete selves exist in pregnancy seems linguistically necessary to describe what happens there, but it is factually dubious. Given advances in understandings of chimerism (cellular cross-colonization between organisms) and symbiogenesis (interspecies cooperation) in recent years, it almost seems eccentric to believe in individual autonomy nowadays, let alone in fetal autonomy. The word “individual” by definition never referred imaginatively to gestators anyhow.

Our wateriness is our surrogacy. It is the bed of our bodies’ overlap, and it is, not necessarily—but possibly—a source of radical kinship. To an extent, bodies are always leaky, parasited, and nonunitary, as the vital and varied flora of bacteria in every

body, not just gestating ones, demonstrates. In the accounts of earthly life given by biologists such as Lynn Margulis, we are all revealed to be disconcertingly pregnant, multiply-pregnant with myriad entities, bacteria, viruses, and more, some of whom are even simultaneously gestating us (or rather, providing some crucial developmental functions on our behalf).⁸

It is impossible to deny, however, that fetuses (themselves full of parasites and symbionts) distinguish themselves from other animals. They do so brutally. According to some etymologists, the word ‘amion’—which refers to the inner membrane of the placenta, a sac of water analogous to the Promethean tank in the sci-fi fantasy—is a diminutive of the word for lamb (amnos) ... as in little lambs to the slaughter.⁹ According to others, ‘amion’ derives from ἀμνιον, the Greek

for a bowl or bucket in which the blood of sacrificed animals (or human offerings) was collected.¹⁰ Clearly, the Greeks were confused about who the lamb is in the situation, since the last thing the contents of the amnion resembles behaviorally is a little lamb, meek and mild. Furthermore, there are many interlocking bowls and membranes “down there.” The amnion doesn’t fill with blood, ever, except in some types of abortion; menstruation is a feature of the endometrium; and it is between the placenta’s outer membrane, the chorion, and the endometrium, that the sacrificial blood is typically “caught” during hemorrhage. Who holds and catches whose blood? Who rips into whom? Doctor or monster? Gestator or gestatee? What’s certain is that monsters rampage, as Mary Shelley wrote, because of a lack of care. It was probably ultimately the man of science, denied the

Sophie Lewis

chance to be a mother, who was the more destructive monster on the rampage.

I call ‘amniotechnics’ the art of holding and caring even while being ripped into, at the same time as being held. Amniotechnics is protecting water and protecting people from water in the spirit of full surrogacy. I want a generalized praxis of this, which doesn’t forget the importance of holding mothers and thwarted mothers and, yes, even wannabe ‘single fathers’ afloat in the juice; breathing but hydrated; well-watered but dry. I hope it is possible, even for fantasists of ectogenetic progeny, like Frankenstein, who have dreamed of a birth unsullied by a womb, to become capable amniotechnicians in time. Their worldviews may not hold water, but I think they too have to be held. Let them too experience, in Sylvia Plath’s words, “9 months of becoming something

other than [them]self, of separating from this otherness, of feeding it and being a source of milk and honey to it.”¹¹

Let us assume that it is possible for any of us to learn that it is the holders—not the delusional “authors,” self-replicators, and “patenters”—who truly people the world. “Water management” may sound unexciting, but I suspect it contains key secrets to the kinmaking practices of the future. Just as with water, we’ve consented too much to the privatization of procreativity. Surrogates to the front! By surrogates, I mean all those comradely gestators, midwives, and other sundry interveners in the more slippery moments of social reproduction: repairing boats; swimming across borders; blockading lake-threatening pipelines; carrying; miscarrying. Let’s all learn right now how comradely beings can help plan, mitigate, interrupt, suffer, and reorganize this

amniotic violence. Let’s think how we can assist in this regenerative wet-wrestling, sharing out its burden.

Reproductive justice and water justice are inseparable. The substance of this connection, however, is often wrongly ascribed to the type of primitivism-tinged ‘goddess’ ecofeminism that too often roots its claims in tacitly colonial and sex-essentialist imaginaries of nature so as to be non-challenging to white environmentalists.¹² By way of antidote, the radical midwife Wicanhpi Iyotan Win Autumn Lavender-Wilson (henceforth Wicanhpi) theorizes this relationship with the help of a long line of decolonial science and materialism:

It was through the work of Fanon and Memmi, LaDuke and Deloria, that I came to midwifery. As Dakota people, we understand that *mni wiconi* is

Sophie Lewis

not some fluffy abstract concept designed to fuel some hokey pseudo-spiritual practice. [C]lean water has the power to heal, contaminated water has the power to kill.¹³

For me, these words illuminate amniotic water as something that “complexity” theorist John Urry might call a “global fluid.”¹⁴ Rather than equate water with a universal concept of ‘life,’ Wicanhpi approaches liquid as the historical ground of life in particular. Techniques for curating amniotic water, as she suggests, must integrate the dual meaning of ‘care’ (pain and relief) and the double power of medicine (poison and cure).

We have to make sure there isn’t too much, or too little [amniotic water]. From the lead-contaminated water poisoning the children of Flint, Michigan, to cancer caused by [perfluorooctanoic acid] contamination in the water

of Hoosick Falls, New York, to Newark public schools giving lead-contaminated water to their entire student and staff population ... to the consequences of uranium mining, nuclear waste facilities, fracking, oil spills and outdated public works systems ... [water politics] is and has been a lived reality for many Indigenous nations for the past several decades.¹⁵

Crucial to the practical awareness of pregnancy’s liquid molecular joy and violence is, as Dakota midwives like Wicanhpi suggest, a consciousness of its embeddedness in global structures of social reproduction. Pregnancy is bound up with colonialism, white supremacy, capital, and gender—but also resistance.

The work of social reproduction brings forth new hope for revolutionary struggle, but also produces new lives

for oppressors to suck and crush. A birth under unlivable conditions can be a kind of obstinacy—a rebellion—but it would be wrong to assume it is always so. Take the concrete lack of freedom not to gestate faced by thousands of people migrating into Europe from Syria and sub-Saharan Africa currently. Following the ‘democratic’ decision to stop the Mare Nostrum policy of saving people, the Mediterranean has become an open grave. A bad amnion, an utterly unviable one that catches the blood of migrant mothers and babies indiscriminately:

An Eritrean woman, thought to be about twenty years old, had given birth as she drowned. Her waters had broken in the water. Rescue divers found the dead infant, still attached by the umbilical cord, in her leggings. The longest journey is also the shortest journey.¹⁶

Sophie Lewis

The woman's name, according to this article, was Yohanna. She and 367 other dead people were found on this particular day in 2013 off the coast of Lampedusa. Had Yohanna made it ashore to give birth, I hope that she would have been okay. Much-needed organizations like Care for Refugee Interim Baby Shelters (CRIBS) are helping get people out of the sea, and the fetuses inside them out, while also helping secure the free, safe contraception people are obviously entitled to.¹⁷

CRIBS reported in 2016 that, in some refugee camps in Greece, the rate of cesarean section was up to 90 percent. Even as they performed these dangerous surgeries, which take months to recover from, CRIBS lamented that organizations like the Red Cross were doing nothing to help refugees not to get pregnant again (and again, and again). For this and other reasons—including charges of

doctors manually raping the people in their care—CRIBS was unambiguously critical of the Red Cross doctors on the ground with their fast scalpels. There's nothing wrong with a timely C-section, of course, but mud and rain and sweat and tears and garbage and permanently elevated adrenaline and cortisol levels are not the kinds of healing flows that a comradely amniotechnician would want to get in the vicinity of a leaky uterus on the run that has been sliced open seven layers deep. Reproductive justice seeks an end to criminally thoughtless cuts, both fiscal and obstetric.

Blood and amniotic liquor, baby-food and baby-drink and soil and brains and plants and river and sea are largely water as are people (60 percent of them). It's impossible to keep such damp beings cleanly apart. Yet Yohanna was murdered by a lack of borders as much as she was

murdered by borders. Others are dying because of much smaller and more localized cuts. This call for amniotechnics is an insufficient response to this violence, but I still argue that we should cultivate thoughtfulness as to the technologies we use—borders, laws, doors, pipes, bowls, boats, baths, flood-barriers, and scalpels—in order to hold, release, and manage water. When is it time to release a boundary? When is it time to keep a space (cervix like) firmly sealed? At what point (cervix-like) must the wall come down? When is a bandage ready to come off? How can a city be open to strangers and closed to tsunamis?

Research on microchimerism “has the potential to destabilize the division between the gestational body and the surrogate,” as Kalindi Vora suggests, and therefore, it “threatens the segregated authorship of the

Sophie Lewis

commissioning parents.”¹⁸ Authorship is always co-authorship; we are all awash in a matrix of our collective labor. Well, but a note of caution is in order: affirming the ‘postgenomic’ or so-called ‘new biologies’ of mother-fetus relations does not necessarily pack an amniotechnical punch in and of itself. Sonja Von Wichelen warns that it is “premature” to suggest that new awareness of the ways the “surrogate body is biologically entangled with the fetus” will “bring non-reductive and non-deterministic understandings” of anthrogenesis and race-craft “and therefore revalue the surrogate.” Rather, she speculates, it is more likely that the leaky subversions of postgenomic gestation will simply coalesce into “new biogitimacies,” co-opted by capitalism for the purposes of market “regulation.”¹⁹ While I am less pessimistic than von Wichelen about the uses of

postgenomic consciousness (in part, because I take it that revaluation of the surrogate is not the endpoint of political struggle), I agree that there is no excuse for anything that could be mistaken as a glib celebration of reprotech’s leakiness as ‘queering race.’

A communist amniotechnics would unbuild the fantasy of an aseptic separation between all these spaces and entities. It would be the art of timing desired or needful openings between them that are savvy, safer, and conducive to flourishing. Two decades on from the time—the first of many, as it would turn out—when my father asserted to my brother and me that he would not love us if we were revealed to not be, genetically speaking, ‘him,’ I can still feel the abyssal alienation of that moment. Yet, equally, in the aspirationally universal queer love of my friendship

networks, in my queerly held and polymaternally tended flesh, I can sense the mutations of an incipient communization. Everywhere about me, I can see beautiful militants hell-bent on regeneration, not self-replication. Recognizing our inextricably surrogated contamination with and by everybody else (and everybody else’s babies) will not so much ‘smash’ the nuclear family as make it unthinkable. And that’s what needs to happen if we are serious about reproductive justice, which is to say, serious about revolution. There’s a world worth living in, unfurling liquidly through the love and rage of—among other things—contract gestators’ refusal to be temporary. Surrogates’ struggle is a challenge to the logic of hierarchical ‘assistance’ and a premonition of genuine mutuality; it is an invading mode of life based on mutual aid. For if babies were universally

Sophie Lewis

thought of as anybody and everybody's responsibility, 'belonging' to nobody, surrogacy would generate no profits. Would it even be "surrogacy" at this point? Wouldn't the question then simply be: how can baby making best be distributed and made to realize collective needs and desires? Formal gestational workers' self-interest, like that of their unpaid counterparts, is an anti-work matter, and anti-work in the domain of care production is admittedly sometimes bloody. Their tacit threat to reproductive capitalism, whose knowledges and machinery they embody, takes the world a few steps toward queer polymaternalism. Terrifyingly and thrillingly, it whispers the promise of the reproductive commune.

1 Democracy Now!, "Midwives at Dakota Access Resistance Camps: We Can Decolonize, Respect Women & Mother Earth," democracynow.org, October 18, 2016.

2 Changing Woman Initiative Blog, "Mni Wiconi Yaktan K'a Ni: Drink the Water of Life, and Live—Water Is Holy To Midwives," changingwomaninitiative.com, June 9, 2016.

3 Jason Robinson, Barbara Cosens, Sue Jackson, Kelsey Leonard, and Daniel McCool, "Indigenous Water Justice," *Lewis & Clark Law Review* 22:3, 2018, 873-953.

4 Astrida Neimanis, *Bodies of Water: Posthuman Feminist Phenomenology*, London, UK: Bloomsbury, 2017, 68-69.
5 *Ibid.*, 39.

6 *Ibid.*

7 Suzanne Sadedin, "War in the Womb", *Aeon magazine*, aeon.co, August 4, 2014.

8 Lynn Margulis, *Symbiotic Planet: A New Look At Evolution*, New York: Basic Books, 1998.

9 "Amnion," *Merriam-Webster.com*, 2018, accessed October 14, 2018.

10 A. Al-Malt, "Premature Rupture of the Fetal Membranes," in Hung Winn and John Hobbins,

eds., *Clinical Maternal-Fetal Medicine*, Boca Raton: CRC Press, 93.

11 Sylvia Plath, *The Unabridged Journals of Sylvia Plath (1957-1962)*, London, UK: Anchor, 2000, 495 (entry for Saturday, June 13, 1959).

12 See Hester's critique of Maria Mies: Helen Hester, *Xenofeminism*, London: Polity Press, 2017, 37-40.

13 Changing Woman Initiative Blog, "Mni Wiconi Yaktan K'a Ni: Drink the Water of Life, and Live—Water Is Holy To Midwives," unnumbered.

14 John Urry, *Global Complexity*, London: Polity Press, 2002.

15 Changing Woman Initiative Blog, "Mni Wiconi Yaktan K'a Ni: Drink the Water of Life, and Live—Water Is Holy To Midwives," unnumbered.

16 Frances Stonor Saunders, "Where on Earth Are You?" *London Review of Books* 38: 5, 2016.

17 For a discussion of an intervention made at a theater festival by Sally Hines of CRIBS International (Care for Refugee Interim Baby Shelter) see my article, "Less Population Talk, More Kin-making: On Manchester's B!RTH Festival," *Feminist Review*, 117, 2017, 193-199.

18 Kalindi Vora, "Re-imagining Reproduction: Unsettling Metaphors in the History of Imperial Science and Commercial Surrogacy in India," *Somatechnics* 5: 1, 2015, 88-103, 96.

19 Sonja von Wichelen, "Post-genomics and Biolegitimacy: Legitimation Work in Transnational Surrogacy," *Australian Feminist Studies* 31: 88, 2016, 172-86.

Elsewhere, After the Flood: Glitch Feminism and the Genesis of Glitch Body Politic

19

Legacy Russell

The text was originally published in *RHIZOME* on March 12, 2013:

<https://rhizome.org/editorial/2013/mar/12/glitch-body-politic/>

Later, it was published as part of the book: Legacy Russell. *Glitch Feminism: A Manifesto*. Verso, 2020.

The text is reprinted here by a kind permission of Legacy Russell.

I first began to realize the potentiality of my glitch body at the age of thirteen. If not thirteen, maybe even a few years younger—eleven, even—when I signed up on Yahoo! under the handle of “LuvPunk12” and began fucking around online. When I say “fucking” I mean it in the literal sense. I lost my digital cherry to a person with the handle of Jephthah, ironically, while my parents made spaghetti marinara in the next room of our tiny studio apartment.

Some history: in Old Testament Jephthah led the Israelites in battle against Ammon (now known as Amman, capital of Jordan) and, after defeating the Ammonites, apparently sacrificed his own daughter, the outcome of some sort of vow he had made before the war. Other versions of the story say that Jephthah’s daughter wasn’t really sacrificed—as in, she wasn’t killed—but that instead she was condemned to

perpetual virginity, guaranteed by placing her body into solitary confinement, a veritable death in itself. I’d like to lend this daughter some more credit than she’s typically given—to imagine that perhaps, when left alone, she spent her remaining years exploring the limits and freedoms of her own body, overturning the confinement by seizing the solitude as a proverbial room of her own. But history is funny that way—biblically or otherwise, all too often bodies like this, narratively identified as female, are locked away, and, as Emily Dickinson once wrote, “shut up in Prose”, spoken on behalf of, and, in their sacrifice, never provided an opportunity to speak up for themselves.

I called Jephthah “Jeph”; I never knew what Jeph was—man, woman, or floating somewhere in-between these suffocating dualities. But I knew what I could be. As a kid, I could be a teenager. As a teenager, I could

be a woman. As a woman, I could be a man. As a man, I could be a cyborg (thanks, Haraway). Shape-shifting between all of these projected selves, I could forget that I was a browned queering body that, in being born and ejected into the world, had had femininity forced upon it by the unforgiving mores of sociality. Trying on these different corporeal conceptions, I came to redress—and undress—the fictive illusions of sex and gender. Years later I think back on this time as a time where I first realized that the construct of “Away From Keyboard” (AFK), pitted against “In Real Life” (IRL)—what theorist Nathan Juergenson calls “digital dualism”—was truly false. Though I hadn’t yet found the language to express this, the experience kicked off a longer journey of unravelling my own liminal identity. It was via virtuality that I was able to exercise this muscle first. I use the word “virtuality” for lack of a better term, yet, I still take issue

Elsewhere, After the Flood: Glitch Feminism and the Genesis of Glitch Body Politic

20

Legacy Russell

with it. That which is “virtual” is assumed to not be real, yet it needs to be asserted that what happens in these vast digital landscapes is, in fact, very real, and non-negotiably so.

So how does the “glitch” enter into all of this? And in what way is the glitch body catalyzed by—or disrupted by—the histories of feminism? Is the glitch body a [feminist] fantasy? Or is it the future of body politic, a signaling of a next chapter, an opportunity to amend the violence and divisive conservatism of normativity?

Feminism in its essential practice aspires toward attaining and defending equal rights for women. In its many strands it fingers class (anarcha-feminism), race (black and postcolonial feminism), the environment (ecofeminism), and more, as sources for amending prejudice. However, within feminism is the central problematic of difference,

and this difference—the split between that which we associate as “man” versus “woman”, “masculine” versus “feminine”—cannot ever be truly resolved as long as our constructions of the body remain unchanged. Feminism as we know it is codependent upon the same structures it aims to fight against; it cannot exist without accepting and acknowledging the systems that are already in place. In this acceptance and acknowledgement, true progress becomes implausible. The real problem, the core prison, is the body itself. A body identified as female will never be equal, as the permissions involved in making this so would require male-identifying bodies and those who claim masculinity as an agent of power to systematically relinquish primary aspects of their privilege and provide reparation for complex histories of institutionalized disenfranchisement and silencing. In a society that

rewards a body for being born male, and equates ascendancy with masculinity, hoping for the aforementioned relinquishing is somewhat of a delusion. The body has been manipulated as a tool of coercive culture-making, and it is the desperate resistance to let go of material constructions of the body that make the aspiration toward “equality” somewhat trite, and draw attention to the fact that in order to evolve past these outdated systems, a new system needs to be put into place. Working within the systems that have failed us, with the same tools and language that have undermined us, will ultimately ruin us. The institution of the body is cancered, and it is time now to let it expire—or to kill it off ourselves.

Enter: the glitch.

There are two facets of the glitch. The first borrows from the rhetoric of the sexual revolutions

Elsewhere, After the Flood: Glitch Feminism and the Genesis of Glitch Body Politic

21

Legacy Russell

of the '60s, '70s and '80s and has the goal of unwrapping a new form of intimacy that has yet to get the air time it deserves. This is the aspect of the glitch that is, as noted in *The Glitch Feminist Manifesto*, “. . . the rainbowed spinning wheel, the pixilated hiccup, the frozen screen, or the buffering signal that acts as a fissure, that jars us into recognition of the separation of our physical selves from the body that immerses itself in fantasy when participating in sexual activity online.” (Russell, “Digital Dualism And The Glitch Feminism Manifesto”, *The Society Pages*, 2012) The second facet highlighted in this manifesto is the element of the corpus. This can be approached as a sliding between identifications, a nod toward trans politic that extends beyond the notion of “trans” as fixed to modifying notions of assigned sex, the psychology of gender, and the histories of self-naming, but rather trans as

a means of extrapolating liminal variations of self. Trans- is a Latin noun, but also a prefix that means across, beyond, through, or on the opposite side. Judith Butler observes: “A male in his stereotype, is a person who is unable to cope with his own femininity.” (Judith Butler and Paul B. Preciado *Têtu* magazine interview, April 20, 2012) Conversely, a woman, in her “stereotype”, is a person unable to cope with her own masculinity. Thus, the glitch encourages a slipping across, beyond, and through the stereotypical materiality of the corpus, extending beyond a coping mechanism in its offering of new transfigurations of corporeal sensuality.

Philosopher and “countersexual” Paul B. Preciado calls this a “. . . process of virtual transformation”, noting that the “widen[ing of the scope of] sexuality . . . [means leaving] the body and turning . . . towards

an immaterial, informative, if not actually a digital space” (Paul B. Preciado, *Buffalo Zine*). In the same interview Preciado queries, “. . . the question we can ask ourselves is if this technical transformation of sexuality will be useful for the old genre—masculine/ feminine—and sexuality—hetero/ homo—reaffirmation, or if it will give rise to new political configurations that will escape from the norm...” Vicky Kirby dubs this issue “the problematic nature of corporeality” (Kirby, *Telling the Flesh: The Substance of the Corporeal*, 1997); N. Katherine Hayles attends to it by musing on a potential “erasure of embodiment” (Hayles, *How We Became Posthuman*, 1999); Carolyn Guertin hails these next steps as “a celebration of multiplicity” (Guertin, *Gliding Bodies*, 2002).

There was a time when the word “queer” was confined

Elsewhere, After the Flood: Glitch Feminism and the Genesis of Glitch Body Politic

22

Legacy Russell

solely to the realm of the pejorative. “Glitch” as a term within technocultures is also often placed within a similar category, steeped in negative connotations. The reclamation of queer is to material body politic as glitch is to digital corporeality; the two are, to use a term coined by Lauren Berlant, inherently “juxtapolitical” (Berlant, *The Female Complaint*, 2008). Thus, glitch offers up a queering of constructions of the body within digital practice, carrying forward the torch lit by groups such as ACT UP or Gran Fury in respect to queerness, or collectives like the Old Boys’ Network with their “100 Anti-Theses of Cyberfeminism,” the VNS Matrix, or SubRosa, as linked to cyberfeminist histories. The Glitch Feminist Manifesto observes:

“In a society that conditions the public to find discomfort or outright fear in the errors and malfunctions of our

socio-cultural mechanics—illicitly and implicitly encouraging an ethos of “Don’t rock the boat!”—a “glitch” becomes an apt metonym. Glitch Feminism, however, embraces the causality of “error”, and turns the gloomy implication of glitch on its ear by acknowledging that an error in a social system that has already been disturbed by economic, racial, social, sexual, and cultural stratification and the imperialist wrecking-ball of globalization—processes that continue to enact violence on all bodies—may not, in fact, be an error at all, but rather a much-needed erratum. This glitch is a correction to the “machine”, and, in turn, a positive departure.”

The glitch body is inherently a threat to normative systems, just as digital geography is a threat to those who uphold the fantasy of that which is “real life”. The concept of future-building

has to be reexamined within the trajectory of digital practice. What it is to “make” and “reproduce”, to “replicate” and to “disseminate”, all take on new meanings within digital communities, meanings that are yet to be fully examined, or even have their potential realized in entirety.

AFK and IRL are Westernized myths, dualities that support the notion that what happens online does not have the capacity to impact and affect real change. Arab Spring, Occupy Wall Street, and the recent the London riots are all prominent illustrations of the continuous loop between that which takes place on and off screen. Just as it has taken centuries to shape the structures that support the binaries that largely limit gender within our society to “male” or “female”, so we find ourselves at the genesis of that journey within digital practice, signifying that we have an

Elsewhere, After the Flood: Glitch Feminism and the Genesis of Glitch Body Politic

23

Legacy Russell

opportunity to resist repeating history, making the same mistakes, and falling victim to plugging in the same archaic modes of heteronormativity that have come to dominate world systems beyond our screens. Glitch Feminism and the construction of the glitch body transforms error—what Preciado has called in her “Queer: History of a Word” (2009) an “injury history”—into something that promises to be productive and, what’s more, a galvanizing force for the politic of embodiment.

As long as we are lulled into believing that world-making within digital geographies and practice cannot be a breeding ground for new constructions of identity, politic, sociality, and potentiality, we limit ourselves to mimicking and replicating the same structures that have wounded us throughout history. It is up to us to begin to realize these new paths, and re-route.

System error, commence—let the #GLITCH begin.

The editor's note: The essay in the original edition contained the name Beatriz Preciado, updated here to Paul B. Preciado.

Barbara Kapusta

Time has felt like
it's burning
and there's no end to time
and the apocalypse has
never stopped.

It fell down
and it came apart.

All its doors opened
and its walls crumbled
and the floor moved
and the pillars shifted.

Tiles cracked
and burst pipes vented
the last of the steam
until every reservoir
was empty and everything
was dry
burnt
and used up.

Houses
that were built
mapped and sketched
with doors
and windows and grids

with segregation
of gender
of labor

hierarchies of power
forces
and stereotypes

and manuals
for keeping inside
what was to be kept in
and outside
what was to be kept out.

Can you see the toxic
shimmer
within the grids of the
topology of these lands?

Why would you want to
live like that?

In eroded terrains
leftovers, scars, and
wounds.
In unsettling, devastated
and dilapidated shacks
of nowhere and nothing.

Why would you mourn
those sites?

Why would you mourn
those sites
of hot heat
and
dry blue skies
and orange shadows
where the sun blinds the
eyes?

The sun was blinding.

Oblivious, ignorant
unashamed, and brutal.

Barbara Kapusta

**We counted
and became obsessed with
temperature.**

**It is -1 degree Celsius
in-between two borders,
and you watch your feet
turn white spotted and
bruised.**

**A past collided with the
present.**

**A past that had created
an unequal world for all
bodies.**

**A past that threatened
with destruction.**

A past that destroyed.

**It is -20 degrees
Fahrenheit, and**

**systems of architecture
and utility
come undone.**

**A world in a stage of
advanced disintegration
reveals the illiberal core
of its capitalizing
freedoms
and forms of property:**

**the violent unfreedom
of the propertyless
and the readiness of the
propertied
to use violence.**

**It is 4 degrees Celsius, and
violence rises from every
square meter**

**and you are trapped and
used**

**in an
industrial**

**complex of
machines of war
and terror**

**in
demonic grounds
feverish dreams
of
dry soil
and hot winds.**

**It is 40 degrees warmer,
and this is after we burned
all remnants of fossil life.**

**Dark realities of
dilapidated pasts
had crept into the
present.**

Barbara Kapusta

The dark present
of generations
who made sure that this
world was unequal for all
bodies

who threatened with
destruction
who destroyed
who made to suffer
millions and millions.

It is 50 degrees Celsius
and you realize that toxic
tech
is fighting toxic wars.

The sun is blinding your
eyes
and you realize
that you were caught
within the maintenance
of an existing order.

It is 70 degrees Celsius,
and we watch
a touch activating a screen
causing a flaring up of
purple lights and lines
a hyperreality becoming
gradient grids
of topology.

Shuttering
the house is bending
and shaking a little.

It shakes its concrete
walls
and empty windows
and broken glass.

Concrete turns
into gritty
skeletons.

It is 70 degrees Celsius,
and the house fell down.

It cracked open
turning into mesh.

Disappearing
into the animation
are gravel, grass
fences and gates
floors and roofs
and the in-between.

Coming undone
it became visible
from every angle.

Its frame
and its coordinates.

Bodies moved
through its invisible walls

its non-existent doors
and its empty windows.

Tall bodies
passing
through and filling out

the houses
the walls
the windows
the gardens
the fences.

Falling through dark
surfaces
into a possible world.
A shimmering horizon that
is potentially limitless.

The house came undone
and language had to come
undone too.

Sentences turned into
mum b l e s
never finished
and almost inaudible

useless exclamations
nonsensical
pronunciations.

Speech cr acked
and burst.

Parts disappeared.

Suddenly there was an

missing.

Sentences became
plain bits of language
messy
anarchic gibberish.

An o
an a
and half of a sh.

There are h o l e s in words.

In a too hot environment
as a new fiery community
we counted
and again
became obsessed with
temperature.

Everything was known
about heat
its balance and
concentration
and the reaction of
elements.
Aluminum burns silver
white
and carbon bright orange.

Flames emerge
without external sources
for ignition.

Barbara Kapusta

It is 50 degrees Celsius,
and we watch
a touch causing a flaring
up of bright lights.
Energy leaves the bodies
and follows them
as they roam the
landscapes.

Slow ones

distorting
the animation
the vectors
the shading
the texture.

and

There is no order in which
they will exist in the
future.

Exist
build
and reach.
Houses fell into ruins and
rubble
and you need to tell us
what you see
when you gaze into the
future.

Houses fell into ruins and
rubble
and you must want homes
and rooms
to live with each other.
There is no end to time
so we need to talk about
the living rooms.

There is no end to time
and the future is
spreading.

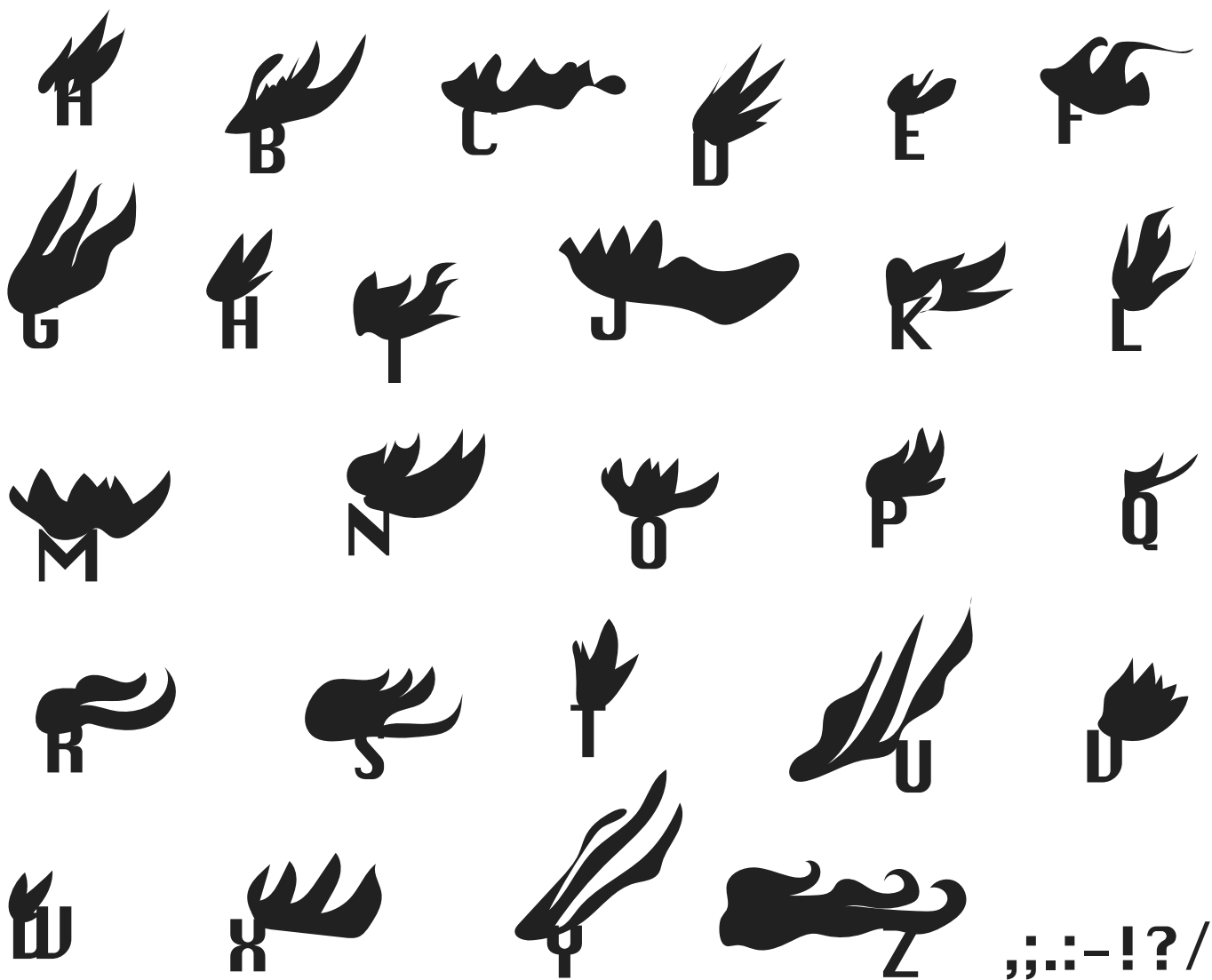
You watch a touch
causing a flaring up of blue
lights and lines.

There is no end to time
and words spill
out a nd

Futures is an alphabet of 26 characters, designed for the eponymous exhibition at Kunsthalle Bratislava.

Futures je 26 znaková abeceda, navrhnutá pre rovnomennú výstavu v Kunsthalle Bratislava.

SK

Denisa Tomková

Táto publikácia, ktorá sprevádza výstavu Barbary Kapusta, s názvom *Futures*, vo výstavnom priestore A WINDOW v Kunsthalle Bratislava, je prvou zo série nových programových publikácií, zameraných na kritické myslenie vo vzťahu k výstavnému programu Kunsthalle.

Umelecká prax Barbary Kapusta sa zaoberá zacyklenosťou opakovaných chýb ľudstva. Zameriava sa na tradičné hodnoty, mocenské vzťahy, stratenú vieru v utópie a umelkyňinu nádej na zlepšenie, rovnoprávnejšiu sociálnu štruktúru a nápravu vychádzajúcu zo súčasnej klimatickej krízy. Táto publikácia rozvíja Barbarin naliehavý pohľad tým, že poskytuje širší teoretický diskurz. Dve vybrané eseje od Sophie Lewis a Legacy Russell prinášajú dôležité kritické východisko, ako ďalej uvažovať o otázke radikálnej solidarity v čase klimatickej krízy a ako vytvoriť posilnenie postavenia prostredníctvom virtuálnych a technologických možností.

Obe eseje predstavujú nový feministický manifest: *Amniotechnika* od Sophie Lewis je založená na myšlienke náhradného materstva a radikálneho príbuzenstva. Lewis v duchu ekorevolučného hydrofeminizmu tvrdí, že: „Amniotechnika je ochrana vody a ochrana ľudí pred vodou v duchu úplnej náhradnej starostlivosti.“ Pre Legacy Russell v eseji *Na inom mieste, po*

potope: glitch feminizmus a genéza glitchovej politiky tela, glitch feminizmus zahŕňa kauzalitu „chyby“ a obracia pochmúrny význam slova glitch tým, že uznáva, že chyba v spoločenskom systéme, ktorý už bol narušený ekonomickou, rasovou, sociálnou, sexuálnou a kultúrnou stratifikáciou a imperialistickou demolačnou guľou globalizácie - procesmi, ktoré naďalej vykonávajú násilie na všetkých telách -, nemusí byť v skutočnosti vôbec chybou, ale skôr veľmi potrebným preklepom. Tento glitch je opravou „stroja“, a následne „pozitívnym odklonom.“

Tieto eseje sú doplnené kurátorským textom, ktorý napísal kurátor výstavy Jen Kratochvíl, a básňou od umelkyne. Barbara Kapusta navrhla pre svoju výstavu v Kunsthalle Bratislava nové písmo v spolupráci s grafickým dizajnérom Sabom Dayom. *Futures* je abeceda pozostávajúca z 26 znakov, ktorú použila vo svojom novom videu aj v textovom diele zobrazenom na stĺpoch pred Kunsthalle, ktoré hlásuje názov výstavy.

Anotácia
Jen Kratochvíl

TIME HAS FELT LIKE BURNING
AND THERE IS NO END OF TIME
AND THE APOCALYPSE HAS
NEVER STOPPED.*

Prvá výstava Barbary Kapusta na Slovensku, s názvom *Futures*, sa zaoberá rôznymi časovými rovinami a voľne nimi manévroje, približuje generačné lekcie a skúsenosti a zároveň ich rezonanciu smeruje do potenciálu rôznych budúcností.

S odkazom na momenty veľkých otrasov v moderných dejinách a ich ozveny v nastávajúcich desaťročiach sa zaoberá určitou zacyklenosťou opakovaných chýb ľudstva vo svetle pretrvávajúcej moci zlyhaných či zlyhávajúcich tradičných hodnôt, ako aj stratenou vierou vo veľké naratívy či utópie a neschopnosťou ľudstva sa organizovať do udržateľnejších a spravodlivejších sociálnych systémov; pričom všetky tieto nitky sú konfrontované na pozadí očakávanej planetárnej

klimatickej apokalypsy. Hoci to všetko môže znieť naozaj vážne, Barbara nezostáva len v rovine opisu hrozivých podmienok našej súčasnej reality, ale implementuje aj rozľahlé korene nepredvídateľných udalostí, ktoré nás môžu priviesť k obrovskému množstvu paralelných vyústení.

Ten prezentovaný v priestore „A Window“ v Kunsthalle Bratislava vypíňa a stráži vyžarujúca prítomnosť troch obrov. Veľkorozmerné sochy odliate z hliníka vytvárajúce dojem narušenej hranice medzi fyzickou a digitálnou realitou. Zatiaľ čo samotní obri mlčia, príbeh budúcnosti (*Futures*) rozpráva hlasový záznam a paralelný zvukový dizajn, šíriaci sa výstavným priestorom vo viac kanálovej zvukovej stope. A v tom istom čase, keď vnútro priestoru pulzuje takmer meditatívnymi, strhujúcimi zvukmi, vonkajšia fasáda akoby začala horieť a...

...WORDS SPILL OUT AND
SPREAD LIKE FLAMES

* Úryvok z básne Barbary Kapusta.

Kurátorský text
Jen Kratochvíl

WORDS SPILL OUT AND SPREAD LIKE FLAMES*

Koľko apokalýps ste prežili počas svojho života, aby ste mohli rozprávať príbehy budúcim generáciám? Alebo lepšie povedané, koľko apokalýps ste doteraz premeškali? Koľko anihilácií, vyhladzovaní, eradikácií, devastácií, vymieraní, eliminácií, odsúdení, genocíd, posledných chvíľ a prechodov do zabudnutia sa podľa vás zmestí do jedného malého auta? Ako skupina vystupujúcich klaunov? Je tu hollywoodska perspektíva, Roland Emmerich a jemu podobní, s meteoritmi a laserovými lúčmi a tektonickými posunmi ničivých rozmerov, nárazmi a rozbitím a behom a krikom a pádom a klesaním a stratou a nájdením. A potom je tu aj to každodenné spravodajstvo, samozrejme, podľa toho, na ktorej strane politického spektra sa nachádzate, so

všetkými tými socialistami, ktorí vám berú slobodu, a kapitalistami, ktorí vám berú živobytie, a ľadovými medvedmi, a vojnami a plávajúcimi telami a vrecami na mŕtvolu a slzami a prasknutým kovom a ľadovými kryhami roztápajúcimi sa v hrubých brúsených pohároch s negroni, ktoré je náročné piť s rúškom na tvári, takže si ho radšej vychutnajte v izolovanej samote, pričom lamentujete nad svojimi oponentmi na druhej strane spektra. A v neposlednom rade je tu eschatológia, nie nevyhnutne len biblická, mám na mysli eschatológiu všeobecne, nad časom a kultúrou, s apokalypsou ako zjavením či odhalením. A vzhľadom na to, že všetko už bolo odhalené, všetko bolo zjavené, rozprávané a znovu rozprávané nespočetnekrát, preto, voilà, žijeme apokalypsu. Dalo by sa dokonca povedať, že apokalypsu teraz (malé písmená, bez výkričníka, keďže ide o skutočne starú

správu). V každom prípade, gratulujem nám.

THERE ARE HOLES IN WORDS

A potom tí katolícki teológovia - takmer úplne z ničoho nič, ako to väčšinou robia - uviedli do života významnú inováciu svojho eschatologického systému - koncepciu očistca, založenú len na drobných úryvkoch z Písma, malom kúsku z Matúša a ďalšom z Korintánov. A tak uviedli do života priester, údajne reálne existujúce miesto nachádzajúce sa niekde v Írsku, blízko Jeruzalema alebo inde. Priester, v ktorom by boli skutky každého jednotlivého človeka súdené a očisťované ohňom. Očisťujúcim ohňom, nie trestajúcim ako v pekle. Zaujímavé je, že sa potrebovali zbaviť zjednodušenej binárnej predstavy o nebi a pekle, aby sa priblížili k oveľa komplexnejšej eschatológii starých Grékov, ktorí zvykli mať možnosť zmeniť svoj osud v posmrtnom živote

Kurátorský text
Jen Kratochvíl

- na ceste cez podsvetie až na Elyzejské polia. A tak vznikol Očistec - miesto pre celé západné kresťanstvo (teda pre tých, ktorí súhlasili s jeho existenciou), kam každý prichádza po zániku svojej telesnej schránky, aby si ohňom očistil dušu pred tým, ako sa vydá na potenciálnu novú cestu do neba - alebo kam nie. (Očistec býval strašným miestom horiacich ohňov a ľadových svahov, kým Dante nevyužil liečivú silu básnika, ktorý z neho urobil príjemné a upokojujúce intermezzo, aby vytvoril rast možností, škálu zážitkov či skôr spektrum možností, ako smrteľníkom odčiniť ich hriechy.)

THERE ARE HOLES IN WORDS

Plamene pohlcovali mesto šesť nekonečných dní. Potom sa Rimanom podarilo dostať ho pod kontrolu. Len aby sa s hrôzou stali svedkami toho, ako sa oheň znovu rozhorí a horí ďalšie tri dni. Neexistuje takmer žiadny

solídny historický dôkaz, ktorý by podporoval ukazovanie prstom na jedného človeka údajne výlučne zodpovedného za požiar. Napriek tomu sa to stalo všeobecne známym faktom. Poznatok o pýche, šialenstve a čistom zle. Cisár vraj tancoval a recitoval poéziu v divadelnom kostýme, zatiaľ čo plamene neustále skákali - s podobnou vervou - zo strechy na strechu a šírili skazu. Ničenie, ktoré údajne rozpálil cisár. Chudák Nero. Premožený obrazom, ktorý o ňom vytvorili víťazné sily. Prekliaty Peter Ustinov. Našťastie, v tomto prípade existuje šanca prepnúť na spiatočku, prehodnotiť, zvážiť širší interpretačný rámec, odučiť sa a nanovo vyrozprávať. Chudák Nero. Produkt monarchistického genetického hračkárstva bažiaceho po moci. A teraz historici tvrdia, že mesto vôbec nezapálil. Ale skôr nariadil a dohliadol na kompletnú infraštruktúrnú obnovu ruín spáleného Ríma, aby sa vyhol

budúcim požiarom alebo minimalizoval ich potenciálne nebezpečenstvo. A áno, s veľkou pravdepodobnosťou zavraždil svoju manželku. A rád sa prezliekal za ženu, za muža a za neľudí. A miloval divadlo a sníval o tom, že bude hercom, čo sa vo vysoko stratifikovanej spoločnosti vtedajšieho antického Ríma považovalo za rovnakú spoločenskú úroveň ako sexuálna práca. Drahý queer Nero, so všetkými svojimi úchylkami a zúfalou potrebou liekov, obetný baránok a očierňovaný dlhé stáročia, RIP.

THERE ARE HOLES IN WORDS

Ako sformulovať posolstvo určené pre dočasnú bytosť, ktorej existencia je obmedzená nanajvýš na storočie, väčšinou však len na jeho polovicu? Ako hovoriť s budúcnosťou? S tvormi a bytosťami, ktoré ju obývajú? Ako ich varovať pred nebezpečenstvami, ktoré za

Kurátorský text
Jen Kratochvíl

sebou zanechala civilizácia sebazničujúcich dvojnóhých tvorov so smiešne krátkou a selektívnou pamäťou? V osemdesiatych rokoch vznikla organizácia s názvom „Human Interference Task Force“, ktorá má odpovedať na tieto a ďalšie otázky týkajúce sa nevyhnutnosti výstražných tabúľ okolo úložísk jadrového odpadu rozmiestnených po celom svete, a to vzhľadom na eventualitu nášho zániku, či už apokalyptického alebo iného. Na varovanie bytostí z vesmíru, nových druhov prichádzajúcich po ľudstve, novoobjavených susedov a iných prisťahovalcov. Aby sme povedali: „Hej, nechali sme tu nejaké svinstvo, pozor, nedotýkajte sa... Prosíme vás.“ Treba vymyslieť komunikačné opatrenia na preklopenie desiatich a viacerých tisícročí, aby sa zabránilo budúcim škodám, pretože škody tu a teraz už boli spôsobené, škody, ktoré by človek sotva chcel odovzdať ďalej. Ukázať

znamenie, vyrozprávať príbeh a sprostredkovať pocit alebo vnem... Najmä preto, že Marshallove ostrovy v týchto dňoch vyzerajú ako raj. Ako však, keď aj náboženstvá trvajú len niekoľko tisícročí, kým sa rozplynú vo vzduchu, z ktorého vzišli, a keď najstarší písomný záznam našej civilizácie, dodnes čitateľný, má len 5 000 rokov?

THERE ARE HOLES IN WORDS

A potom vstúpil na scénu seizmológ a celú vec obrátil. Povedal: hlavným cieľom tejto planéty Zem po celý čas jej existencie je, aby sa ochladila. Teda kontrolovať a obmedziť silu pôvodnej gigantickéj explózie prvotnej energie horiaceho stretnutia hmoty, ktorá sa spojila, aby vytvorila túto planétu. Páni, takže Zem má svoje vlastné poslanie a všetko, čo sa odohráva na jej povrchu, je len vedľajším produktom? Náhodná zhoda okolností?

Alebo možno forma zábavy pre samotnú Zem, aby sa počas chladnutia nenudila? Sú všetky tie nekonečné apokalypsy len závesy na útesoch pred ďalšou sezónou obľúbeného televízneho seriálu o Zemi? Nebolo by to oslobodzujúce?

THERE ARE HOLES IN WORDS

Tak sme vstúpili. A tu sú. Barbarini obri. Hladkosť ich pokožky sa zdala bezchybná, jej reflexný charakter vyvoláva niečo, čo v človeku vzbudzuje pocit pokojnej pokory, takmer povznesenosti. A to všetko len vďaka ich vyžarujúcej prítomnosti. Pri bližšom pozorovaní sa zdalo, že sú na nich prakticky neviditeľné jemné trhlinky (sú to ich materské znamienka?), ktoré prerušujú možný pocit dotyku a pohladenia plávajúcej tvarovo plnej tekutiny... Nie! Samozrejme, nedotýkal by som sa ich, len zdieľam ich mlčanie, kým čakám na súhlas sa priblížiť. Aká to je len túžba. Aká rozkoš v zastúpení.

Kurátorský text
Jen Kratochvíl

Jazyk prináša oslobodenie. Jednoduché posuny v kodifikovaných normách pomenovania sú najúčinnjším revolučným nástrojom. Múry tradičných hodnôt praskajú novými termínmi, rámcami, spektrálne otvorenými definíciami a ich rozkvitajúcim zaužívaním a integráciou do citátovej reality.

Napriek tomu zostávajú ticho. Akoby im to bolo jedno. Akoby jazyk bol len mihotavým zrnkom prachu, ktoré pomaly gravituje k nejakej dávno zabudnutej histórii.

Prítomný je však niečí naliehavý, pritom jemne ovládaný hlas, ktorý sa šíri priestorom a objíma ich predĺžené končatiny, siahajúce po teple kovovej tekutiny. Sú naozaj fyzicky tu, alebo sú len ozvenou akejsi digitálne vykreslenej reality? Záleží na tom vôbec?

Bolo v ich slovách toľko dier, že ich prestali používať a našli lepší spôsob komunikácie?

Obri. Pôvabní, pokorní obri. Barbarini Obri, postavy

konečne fyzicky zhmotnené v hliníkovom odliatku, po dlhom šťastnom živote na stránkach Barbariných kníh a 3D animáciách jej pohyblivých obrazov, nemé, ale skutočne výstižné. Neznámi. Nedotknutí. Zdá sa, že prívetiví. Existuje šanca na medzidruhový dialóg? Medzidruhová výmena? Môžeme budovať veci spoločne? Môžeme formulovať myšlienky jeden vedľa druhého? Môžeme spolu žiť a stať sa spoločenstvom? Úplne utopickými socialistickými bytosťami?

THERE ARE HOLES IN WORDS

... a predsa sú v nich diery,
v slovách
a pravdepodobne aj v našich
kolektívne vytvorených
projekciách svetov

JK

* Úryvok z básne Barbary Kapusta.

Sophie Lewis

Text je upravený úryvok z knihy: Sophie Lewis. *Full Surrogacy Now: Feminism Against Family*, Verso Books, 2019. Text sme preložili s láskavým dovolením Sophie Lewis.

Slovenský preklad: Denisa Tomková.

Pokiaľ viem, všetci ľudia v histórii vznikli pod vodou, v plodovej vode. Zamyslite sa nad tým: Ako oživíte telo? Filmoví tvorcovia a spisovatelia fikcie vždy naznačovali, že musíte mať nádrž. Dospelé dieťa doktora Frankensteinina - a každá jeho napodobenina - je oživené vo vani plnej elektrického nálevu. Úsilie, ktoré sa vynakladá na odchovanie tohto vodného telesa, je samozrejme považované za tvorivú prácu. O tehotenstve sa však oveľa menej často uvažuje ako o magickej frankensteinovskej nádrži. Plodová voda (latinsky: liquor amnii) je spočiatku zmesou vody a elektrolytov a neskôr cukru, kúskov túlavej DNA, tukov, bielkovín, moču a výkalov. Ešte pred narodením sú naše embryonálne ústa, nosy a pľúca naplnené týmto „líkérom“. Pohybujeme našimi drobnými bránicami a medzirebrovými svalmi v oddanom nácviku budúceho dýchania, ale nedýchame. Ani

sa netopíme. Hovorí sa, že niektorí eskapológovia a hĺbkoví potápači sa pokúšajú spomaliť svoj tep tým, že si „spomenú“ na tento čas pred strachom, na tento nekonfliktný stav voči vode, aby sa dostatočne upokojili na vykonávanie svojich úloh.

V Standing Rock sa uskutočnil živý pôrod. Údajne išlo o udalosť, na ktorej sa zúčastnili desiatky pôrodných asistentiek. „Naším prvým domovom je voda,“ povedali niektoré nich - Melissa Rose, Yuwita Win, Carolina Reyes - a netrpezlivo opakovali toto posolstvo reportérom a hlásateľom, ktorí sa zhluovali okolo; „voda je naším prvým liekom.“¹ Práve pod heslom „ochrana vody“ sa v roku 2016 uskutočnila epochálna mobilizácia pôvodných obyvateľov Spojených štátov a ich podporovateľov: blokáda ropovodu Dakota Access. Ak by pre túto masovú vzburu existoval len jeden slogan,

bola by to lakotská fráza mni wiconi: voda je život.² Menej známy je fakt, že Mni Wiconi je aj skutočný názov potrubia na pitnú vodu, ktorému hrozí kontaminácia a korózia, a to na troch miestach, od plánovaného ropovodu. Rovnako však predstavuje aj ideológiu, Mni Wiconi je teda doslova už existujúcou infraštruktúrou, ktorá slúži niekoľkým častiam blízky domorodých rezervácií: ekológii a technike. Ochrancovia vody obhajujú potrebu a túžbu po technológii zabezpečujúcej vodu pred záujmami rýchlejšej prepravy fosílnych palív.³

Mám nutkanie tvrdiť, že od nich teda pochádza voda ako kyborgovský koncept - voda ako sociálna a predsociálna, voda ako sprievodná technológia, voda ako médium aj posolstvo. Hydrofeministka Astrida Neimanis to parafrázuje takto: „ak sme všetci vodní, potom všetci v sebe ukrývame potenciál vodnej gestácie“,

Sophie Lewis

pretože „gestácia nemusí mať podobu ľudského reprosexuálneho lona: môžeme byť gestační ako milenci, ako susedia, ako náhodní cudzinci“.⁴ V skutočnosti, v spojení s Neimanisovej tvrdením v knihe *Bodies of Water*, že nielen „môžeme“, ale aj musíme byť gestační. „Gestácii sa učíme od vody,“ píše Neimanis, ale naliehavo sa potrebujeme učiť lepšie, otázka znie: „Ako by sme sa v čiastočnom rozpade našej vlastnej suverénnej subjektivity mohli stať gestačnými aj v tomto gestačnom milieu?“⁵ Jedna z možných odpovedí: podporou Ochrancov Vody. Duch ekorevolučného hydrofeminizmu, alebo úplného náhradníctva revitalizuje živú vzburu proti ropným cestám ohrozujúcim integritu jazier, ako je jazero Oahe, a riek, ako je Missouri.

Voda zvyčajne opúšťa tehotenstvo a odteká - čo je predzvesťou začiatku konca tehotenstva - na základe signálu

z chemického tela plodu, ktorý zároveň vytláča tekutinu z pľúc plodu, aby sa pripravil na stretnutie s nemokrým svetom. Pri cisárskom reze je to skalpel, ktorý uvoľňuje vodu. V každom z týchto scenárov odchod *liquor amnii* a smrť (natiehnutím) pupočnej šnúry poskytujúcej kyslík spúšťajú nezvratný a pomerne trpký vývoj: nahradenie vody vzduchom v určitých základných potrubíach našej anatómie. Napriek tomu, že sa z nás stávajú suchozemské zvieratá, pre ktoré je utopenie stále prítomným nebezpečenstvom, ľudia zostávajú prevažne vodou. Pod vodou (v angl. „underwater“) je jediné slovo, ktoré máme v angličtine na označenie toho, čo je v skutočnosti stavom „vo vode“, vodou vo vode. Čo viac desí, ako priťahuje. Koniec koncov, pre plody to môže byť v poriadku - čo potvrdzuje nespočetné množstvo pôrodov do vody zachytených na YouTube - ale

pre ľudí byť naplnení vodou na výrobu detí je mimoriadne nebezpečné. A človek sa zrazu nestane obojživelníkom tým, že otehotnie. Napriek tomu ju (alebo ich, alebo jeho) zatopí zvnútra: kontrola nad krvným obehom je nadradená, tepny sa otvoria doširoka, krvný tlak sa zvýši. Vytvorí sa zátka, ktorá utesní až liter vnútri ciev, čo je amnión, placentárna nádrž. Gestácia, rovnako ako všetka práca, je kyborgom, pretože je založená na vode. Voda, podobne ako náhradné materstvo, „uľahčuje a smeruje k stávaniu sa inými telami... [ale] nie je nevyhnutne viazaná na ženské ľudské telo.“⁶ Je to nevyvážená technicko-sociálna koprodukcija, na ktorej sa podieľajú menej ako dvaja, ale viac ako jeden. Aby to neznelo príliš príjemne, pripomeňme si výpoveď molekularného biológa, že nenarodený Homo sapiens využíva všetky druhy „manipulácie, vydierania a násilia“⁷ ako svoj príspevok

Sophie Lewis

k tomu, aby sa stal. No voči komu ich využíva? Ved' predsa ako „ešte nie ľudia“ sú tieto drobné živočíchy súčasťou matky. Hoci DNA môže byť úplne odlišná, plody sú - počas tehotenstva a nejaký čas po ňom - konkrétne súčasťou svojich nositeľov-opatrovateľov, takmer akýmsi orgánom. Myšlienka, že v tehotenstve existujú dve samostatné ja, sa zdá byť jazykovo nevyhnutná na opis toho, čo sa tam deje, ale je fakticky pochybná. Vzhľadom na pokrok v chápaní chimérizmu (krížová kolonizácia buniek medzi organizmami) a symbiogenézy (medzidruhová spolupráca) v posledných rokoch sa zdá byť takmer výstredné veriť v autonómiu jednotlivca, nieto ešte v autonómiu plodu. Slovo „individuálny“ sa podľa definície aj tak nikdy pomyselne nevzťahovalo na gestátorov.

Naša vodnatosť je našou náhradou. Je to lôžko

prekrývania našich tiel a je to, nie nevyhnutne, ale možno, zdroj radikálnej príbuznosti. Telá sú do istej miery vždy deravé, parazitické a nejednotné, ako dokazuje vitálna a rozmanitá flóra baktérií v každom tele, nielen v tehotenstve. V opisoch pozemského života, ktoré podávajú biológovia ako Lynn Margulis, sa ukazuje, že všetci sme znepokojivo, mnohonásobne tehotní s nespočetnými entitami, baktériami, vírusmi a ďalšími, z ktorých niektoré nás dokonca súčasne gestaciujú (alebo skôr za nás zabezpečujú niektoré kľúčové vývojové funkcie).⁸

Nemožno však poprieť, že plody (samy plné parazitov a symbiontov) sa odlišujú od ostatných živočíchov. Robia to brutálne. Podľa niektorých etymológov je slovo *amnion* - ktoré označuje vnútornú membránu placenty, vak s vodou analogický k Prometeovej nádrži v sci-fi fantasy - zdrobneninou

slova pre jahňa (*amnos*)... ako malé jahniatka na zabíjačke.⁹ Podľa iných je *amnion* odvodené od gréckeho pomenovania misky alebo vedra (*ἀμνίον*), do ktorého sa zhromažďovala krv obetovaných zvierat (alebo ľudských obetí).¹⁰ Je zrejmé, že Gréci boli zmätení z toho, kto je v tejto situácii baránok, pretože to posledné, čo obsah amnionu správaním pripomína, je malý baránok, tichý a mierny. Okrem toho sa „tam dole“ nachádza veľa vzájomne prepojených misiek a blán. Amnion sa nenaplnia krvou, nikdy, s výnimkou niektorých typov potratov; menštruácia je vlastnosťou endometria; a práve medzi vonkajšou blanou placenty, choriónom, a endometriom sa zvyčajne „zachytáva“ obetná krv počas krvácania. Kto drží a zachytáva čiu krv? Kto koho trhá? Lekár alebo príšera? Gestátor alebo gestovaný (plod)? Isté je, že netvory besnia, ako napísala Mary Shelley, kvôli nedostatku

Sophie Lewis

starostlivosti. Pravdepodobne to bol v konečnom dôsledku človek vedy, ktorému bola odopretá možnosť byť matkou a ktorý bol tým ničivejším monštrum na besnení. Pre mňa je pojem „amniotechnika“ umením držať a starať sa aj vtedy, keď vás trhajú, a zároveň vás držia. Amniotechnika je ochrana vody a ochrana ľudí pred vodou v duchu úplnej náhradnej starostlivosti. Chcem, aby sa z toho stala všeobecná prax, ktorá nezabúda na dôležitosť udržaných matiek a zmarených matiek a, áno, aj ašpirujúcich „slobodných otcov“ plávajúcich v šťave; dýchajúcich, ale hydratovaných; dobre napojených, ale suchých. Dúfam, že je možné, aby sa aj z fantázie ektogénneho potomstva, ako bol Frankenstein, ktoré snivalo o zrode nepoškvrnenom maternicou, stali časom schopní amniotechnici. Ich svetonázor možno neobstojí, ale myslím si, že aj ten sa musí

udržať. Nech aj oni zažijú, povedané slovami Sylvie Plath, „deväť mesiacov, počas ktorých sa stanú niečím iným, než sú [oni] sami, oddeľia sa od tejto inakosti, nakrmiť ju a sú pre ňu zdrojom mlieka a medu.“¹¹ Predpokladajme, že je možné, aby sa ktokoľvek z nás naučil, že sú to držitelia - a nie klamní „autori“, seba-replikujúci sa, a „patentári“-, ktorí skutočne ovládajú svet. „Hospodárenie s vodou“ môže znieť nevzrušujúco, ale mám podozrenie, že obsahuje kľúčové tajomstvá príbuzenských postupov budúcnosti. Rovnako ako v prípade vody sme príliš súhlasili s privatizáciou produkcie nového života. Náhradné matky vpred! Náhradníkmi myslím všetkých tých súdružských gestátorov, pôrodné asistentky a iných rôznych opatrovníkov v klzkých momentoch spoločenskej reprodukcie: oprava člnov, preplávanie cez

hranice, blokovanie potrubia ohrozujúceho jazerá, nosenie, potraty. Naučme sa všetci hneď teraz, ako môžu súdružské bytosti pomôcť plánovať, zmierňovať, prerušovať, trpieť a reorganizovať toto amniotické násilie. Premýšľajme, ako môžeme pomôcť v tomto regeneračnom mokrom zápase a rozdeliť si toto bremeno.

Reprodukčná spravodlivosť a spravodlivosť v oblasti vody sú neoddeliteľné. Podstata tohto spojenia sa však často nesprávne pripisuje typu primitivizmu označeného ekofeminizmu „bohyně“, ktorý svoje tvrdenia príliš často zakoreňuje v tichých koloniálnych a sexuálne esencialistických predstavách o prírode, aby nebol výzvou pre bielych environmentalistov.¹² Ako protilátku teoretizuje tento vzťah pomocou dlhej línie dekoloniálnej vedy a materializmu, radikálna pôrodná asistentka Wicanhpi

Sophie Lewis

Iyotan Win Autumn Lavender-Wilson (ďalej len Wicanhpi):

K pôrodnej asistencii som sa dostala vďaka práci Fanona a Memmiho, LaDukea a Delorie. Ako Dakotovia chápeme, že *mni wiconi* nie je nejaký nadýchaný abstraktný koncept, ktorý má slúžiť na podporu nejakej sentimentálnej pseudoduchovnej praxe. [Č]istá voda má moc liečiť, znečistená voda má moc zabíjať.¹³

Podľa mňa tieto slová osvetľujú plodovú vodu ako niečo, čo by teoretik „komplexnosti“ John Urry mohol nazvať „globálnou tekutinou“.¹⁴ Skôr než by Wicanhpi stotožňoval vodu s univerzálnym pojmom „život“, pristupuje k tekutine ako k historickému základu konkrétneho života. Techniky ošetrovania plodovej vody, ako navrhuje, musia integrovať dvojaký význam „starostlivosti“ (bolesť a úľavu) a dvojakú silu medicíny (jed a liek).

Musíme sa uistiť, že jej nie je ani príliš veľa, ani príliš málo [plodovej vody]. Od olovom kontaminovanej vody, ktorá otravuje deti v meste Flint v štáte Michigan, cez kontamináciu [kyselinou perfluóroktánovou] vo vode v meste Hoosick Falls v štáte New York spôsobujúcu rakovinu, až po verejné školy v Newarku, ktoré dávajú olovom kontaminovanú vodu všetkým svojim študentom a zamestnancom... až po dôsledky ťažby uránu, zariadení na nakladanie s jadrovým odpadom, frakovania, únikov ropy a zastaraných systémov verejných prác... [politika vody] je a bola v posledných desaťročiach pre mnohé domorodé národy živou realitou.¹⁵

Ako naznačujú dakotské pôrodné asistentky ako Wicanhpi, kľúčové pre praktické uvedomenie si tekutej molekulárnej radosti a násilia tehotenstva je uvedomenie si

jeho zakotvenosti v globálnych štruktúrach sociálnej reprodukcie. Tehotenstvo je spojené s kolonializmom, nadvládou bielej rasy, kapitálom a pohlavím - ale aj s odporom.

Práca sociálnej reprodukcie prináša novú nádej pre revolučný boj, ale zároveň vytvára nové životy, ktoré utláčatelia vysávajú a drvia. Narodiť sa v podmienkach, v ktorých sa nedá žiť, môže byť istým druhom tvrdohlavosti - vzbury, ale bolo by nesprávne predpokladať, že je to tak vždy. Vezmime si konkrétny nedostatok slobody neotehotnieť, ktorému v súčasnosti čelia tisíce ľudí migrujúcich do Európy zo Sýrie a subsaharskej Afriky. Po „demokratickom“ rozhodnutí zastaviť politiku záchrany ľudí Mare Nostrum sa Stredozemné more stalo otvoreným hrobom. Zlý amnion, absolútne neživotaschopný, ktorý bez rozdielu chytá krv matiek a detí

Sophie Lewis

migrantov:

Eritrejkanka, o ktorej sa predpokladalo, že má asi dvadsať rokov, porodila, keď sa topila. Voda jej praskla vo vode. Záchraní potápači našli mŕtve bábätko, ktoré bolo stále pripútané pupočnou šnúrou, v jej legínach. Najdlhšia cesta je zároveň aj najkratšou cestou.¹⁶

Podľa tohto článku sa žena volala Yohanna. Spolu s ďalšími 367 mŕtvymi ľuďmi bola nájdená práve v tento deň v roku 2013 pri pobreží Lampedusy. Keby sa Yohanna dostala na breh a porodila, verím, že by bola v poriadku. Veľmi potrebné organizácie ako Care for Refugee Interim Baby Shelters (CRIBS) pomáhajú dostať ľudí, ako aj plody v nich, z mora von a zároveň pomáhajú zabezpečiť bezplatnú a bezpečnú antikoncepciu, na ktorú majú ľudia samozrejme nárok.¹⁷ Organizácia CRIBS v roku 2016 informovala, že v niektorých utečeneckých táboroch

v Grécku bola miera cisárskeho rezu až 90 %. Aj keď vykonávali tieto nebezpečné operácie, z ktorých sa zotavujú mesiace, CRIBS vyjadrila poľutovanie nad tým, že organizácie ako Červený kríž nerobia nič, aby pomohli utečenkám neotehotnieť znova (a znova, a znova). Z tohto a ďalších dôvodov - vrátane obvinení, že lekári manuálne znásilňujú ľudí, o ktorých sa starajú - bola CRIBS jednoznačne kritická voči lekárom Červeného kríža na mieste s ich rýchlymi skalpeli. Na včasnom cisárskom reze, samozrejme, nie je nič zlé, ale blato a dážď a pot a slzy a odpadky a permanentne zvýšená hladina adrenalínu a kortizolu nie sú tie liečivé prúdy, ktoré by súdruh amniotechnik chcel dostať do blízkosti deravej maternice na úteku, ktorá bola rozrezaná do siedmich vrstiev. Reprodukčná spravodlivosť sa usiluje o ukončenie zločinne bezohľadných rezov, daňových

aj pôrodnických.

Krv a plodová voda, detská strava a detské nápoje, pôda a mozgy, rastliny, rieky a more sú z veľkej časti voda, rovnako ako ľudia (60 percent z nich). Je nemožné udržať takéto vlhké bytosti čisto oddelené. Napriek tomu Yohannu zavraždil nedostatok hraníc rovnako však aj hranice samotné. Iní zomierajú kvôli oveľa menším a lokálnejším rezom. Toto volanie po amniotechnike je nedostatočnou odpoveďou na toto násilie, ale stále tvrdím, že by sme mali pestovať ohľaduplnosť, pokiaľ ide o technológie, ktoré používame - hranice, zákony, dvere, rúry, misy, lode, vane, protipovodňové bariéry a skalpely -, aby sme zadržovali, uvoľňovali a spravovali vodu. Kedy je čas uvoľniť hranicu? Kedy je čas udržať priestor (ako krčok maternice) pevne uzavretý? V ktorom okamihu (podobnom krčku maternice)

Sophie Lewis

musí stena padnúť? Kedy je obväz pripravený na odobratie? Ako môže byť mesto otvorené pre cudzincov a uzavreté pred cunami?

Výskum mikrochimérizmu „má potenciál destabilizovať rozdelenie medzi gestačným telom a náhradným telom“, ako naznačuje Kalindi Vora, a preto „ohrozuje vylúčené autorstvo poverených rodičov.“¹⁸ Autorstvo je vždy spoluautorstvom; všetci sme vyplavení v matrixe našej kolektívnej práce. Nuž, ale na mieste je upozornenie: utvrdzovanie „postgenomických“ či takzvaných vzťahov „nových biológií“ medzi matkou a plodom nemusí byť samo osebe amniotechnickým zásahom. Sonja Von Wichelen varuje, že je „predčasné“ naznačovať, že nové uvedomenie si spôsobov, akými je „náhradné telo biologicky previazané s plodom“,

„prinesie nereduktívne a nedeterministické chápanie“ antrogeény a rasového remesla, „a teda prehodnotí náhradné telo“. Skôr je podľa nej pravdepodobnejšie, že deravé narušenia postgenomickej gestácie sa jednoducho spoja do „nových biolegitimít“, ktoré kapitalizmus absorbuje na účely „regulácie“ trhu.¹⁹ Hoci som menej pesimistická ako von Wichelen, pokiaľ ide o využitie postgenomického vedomia (čiastočne preto, že to beriem tak, že prehodnotenie náhradného stavu nie je konečným bodom politického boja), súhlasím s tým, že neexistuje ospravedlnenie pre nič, čo by sa dalo mylne považovať za povrchnú oslavu deravosti reprodukčnej technológie (reprotech) ako „queering race“. (Pozn. prekl.: Reprotech - reprodukčná technológia, deravosť reprotech je spôsob, akým reprodukčné technológie nedokážu zadržať, ohraničiť, limitovať vodný

materiál, ktorý zhromažďujú.)

Komunistická amniotechnika by zrušila fantáziu aseptického oddelenia všetkých týchto priestorov a entít. Bolo by to umenie načasovať želané alebo potrebné otvory medzi nimi, ktoré sú bystrejšie, bezpečnejšie a priaznivé pre rozkvet. Po dvoch desaťročiach od chvíle - prvej z mnohých, ako sa neskôr ukázalo -, keď môj otec tvrdil bratovi a mne, že nás nebude mať rád, ak sa ukáže, že nie sme geneticky „ním“, stále cítim priepastné odcudzenie toho momentu. Ale rovnako v ašpirujúcej univerzálnej queer láske mojich priateľských sietí, v mojom queer držanom a polymatersky opatrovanom tele, cítim mutácie začínajúcej komunikácie. Všade okolo seba vidím krásne bojovníčky, ktoré sa usilujú o regeneráciu, nie o sebareprodukciu. Uznanie našej neoddeliteľne náhradnej kontaminácie všetkými ostatnými (a deťmi všetkých

Sophie Lewis

ostatných) ani tak „nerozbije“ nukleárnu rodinu, ako ju urobí nemysliteľnou. A práve to sa musí stať, ak to s reprodukčnou spravodlivosťou myslíme vážne, čo znamená, že to myslíme vážne s revolúciou. Je tu svet, v ktorom sa oplátí žiť a ktorý sa plynulo rozvíja vďaka láske a hnevu - okrem iného - zmluvných gestorov, ktorí odmietajú byť dočasní. Boj náhradníkov je výzvou logike hierarchickej „pomoci“ a predzvesťou skutočnej vzájomnosti; je to invazívny spôsob života založený na vzájomnej pomoci. Ak by sa totiž deti považovali za všeobecnú zodpovednosť každého a všetkých a nikomu by „nepatrili“, náhradné materstvo by neprinášalo žiadne zisky. Bolo by to vôbec „náhradné materstvo“? Nebola by potom otázka jednoducho radšej: ako sa dá najlepšie distribuovať vytváranie detí a zabezpečiť, aby sa realizovali kolektívne potreby a túžby? Vlastný

záujem formálnych gestačných pracovníkov*čok, rovnako ako ich neplatených kolegov*gýň, je vecou protipráce, a protipráca v oblasti produkcie starostlivosti je v skutočnosti niekedy krvavá. Ich tichá hrozba reprodukčnému kapitalizmu, ktorého znalosti a stroje stelesňujú, posúva svet o niekoľko krokov smerom ku polymaterstvu. Desivo a vzrušujúco šepká prísľub reprodukčnej komúny.

Sophie Lewis

1 Democracy Now!, „Midwives at Dakota Access Resistance Camps: Democracynow.org, 18. októbra 2016.

2 Changing Woman Initiative Blog, „Mni Wiconi Yaktan K'a Ni: Pite vodu života a živá voda je pre pôrodné asistentky svätá“, *changingwomaninitiative.com*, 9. júna 2016.

Pozn. prekl.: „Lakotská fráza“ odkazuje na lakotských ľudí. Lakoti sú pôvodní obyvatelia Ameriky. Známi aj ako Teton Sioux, sú jednou z troch významných subkultúr Siousov.

3 Jason Robinson, Barbara Cosens, Sue Jackson, Kelsey Leonard a Daniel McCool, „Indigenous Water Justice“, *Lewis & Clark Law Review* 22:3, 2018, 873-953.

4 Astrida Neimanis, *Bodies of Water: Posthuman Feminist Phenomenology*, London, UK: Bloomsbury, 2017, 68-69.5
Ibid., 39.

5 Tamže, 39.

6 Tamtiež.

7 Suzanne Sadedin, „War in the Womb“, časopis *Aeon*, *aeon.co*, 4. augusta 2014.

8 Lynn Margulis, *Symbiotic Planet: A New Look At Evolution* New York: Basic Books, 1998.

9 „Amnion“, Merriam-Webster.com, 2018, prístup 14. októbra 2018.

10 A. Al-Malt, „Premature Rupture of the Fetal Membranes,“ in Hung Winn and John Hobbins, eds., *Clinical Maternal-Fetal Medicine*, Boca Raton: CRC Press, 93.

11 Sylvia Plath, *The Unabridged Journals of Sylvia Plath (1957-1962)*, London, UK: Anchor, 2000, 495 (záznam zo soboty, 13. júna, 1959).

12 Pozri Hesterovu kritiku Marie Mies: Helen Hester, *Xenofeminism*, London: Polity Press, 2017, 37-40.

13 Changing Woman Initiative Blog, „Mni Wiconi Yaktan K'a Ni: Drink the Water of Life, and Live—Water Is Holy To Midwives“ bez čísla.

14 John Urry, *Global Complexity*, London: Polity Press, 2002.

15 Changing Woman Initiative Blog, „Mni Wiconi Yaktan K'a Ni: Drink the Water of Life, and Live—Water Is Holy To Midwives,“ bez čísla.

16 Frances Stonor Saunders, „Where on Earth Are You?“ *London Review of Books* 38: 5, 2016.

17 Diskusiu o intervencii, ktorú na divadelnom festivale usku-

točnila Sally Hines organizácie CRIBS International (Care for Refugee Interim Baby Shelter), nájdete v mojom článku „Less Population Talk, More Kin-making: On Manchester's BIRTH Festival,“ *Feminist Review*, 117, 2017, 193-199.

18 Kalindi Vora, „Re-imagining Reproduction: Unsettling Metaphors in the History of Imperial Science and Commercial Surrogacy in India,“ *Somatechnics* 5: 1, 2015, 88-103, 96.

19 Sonja von Wichelen, „Postgenomics and Bioglegitimacy: Legitimation Work in Transnational Surrogacy,“ *Australian Feminist Studies* 31: 88, 2016, 172-86.

Poznámka prekladateľky: Sophie Lewis používa slová „gestácia“ a „gestátor“ vedome, lebo oproti „tehotenstvu“ (skôr pasívny termín), presnejšie vymedzujú význam súvisiaci s prácou. Ústrednou témou jej knihy *Full Surrogacy Now* je zavedenie/rozvinutie pojmovej kategórie „gestačná práca,“ a premýšľanie o solidarite, ktorá je možná medzi platenými a neplatenými gestátormi (ide o iný než rodový a prácu-potvrdzujúci spôsob, ako hovoriť o tom, čo by iní mohli nazývať „nastávajúce matky“ alebo „tehotné ženy“ atď.)

Na inom mieste, po potope: glitch feminizmus a genéza glitchovej politiky tela

46

Legacy Russell

Text bol prvýkrát publikovaný na *RHIZOME* 12. marca, 2013: <https://rhizome.org/editorial/2013/mar/12/glitch-body-politic/>. Text sme preložili s láskavým dovolením Legacy Russell.

Text bol neskôr bola publikovaný ako súčasť knihy: Legacy Russell. *Glitch Feminism: A Manifesto*. Verso, 2020.

Slovenský preklad: Denisa Tomková.

Prvýkrát som si začala uvedomovať potenciál svojho *glitchového tela v trinástich rokoch. Ak nie trinásť, tak som mala možno ešte o pár rokov menej – možno jedenásť, keď som sa zaregistrovala na Yahoo! pod používateľským menom LuvPunk12 a začala som si to rozdávať na internete. Keď hovorím rozdávať si to, myslím to v doslovnom zmysle. O svoju digitálnu čerešničku som prišla s osobou s menom Jefte, paradoxne, zatiaľ čo moji rodičia robili špagety marinara vo vedľajšej izbe našej malej garsónky.

Trochu histórie: v Starom zákone Jefte viedol Izraelitov do boja proti Amončanom (obyvatelia mesta, dnes známeho ako Ammán, hlavné mesto Jordánska) a po porážke Amončanov zrejme obetoval vlastnú dcéru, čo bolo výsledkom akéhosi sľubu, ktorý dal pred vojnou. Iné verzie príbehu hovoria, že Jefteho dcéra

nebola v skutočnosti obetovaná – teda nebola zabitá –, ale že namiesto toho bola odsúdená na večné panenstvo, ktoré bolo zaručené umiestnením jej tela do samoväzby, čo bolo samo osebe skutočnou smrťou. Chcela by som tejto dcére priznať trochu viac zásluh, než sa jej zvyčajne pripisuje – predstaviť si, že keď zostala sama, možno strávila svoje zostávajúce roky skúmaním hraníc a slobôd vlastného tela, prevrátila uväznenie tým, že sa chopila samoty ako príslovečnej vlastnej izby. Ale história je takýmto spôsobom zábavná – či už z biblického alebo iného hľadiska, príliš často sú telá ako toto, naratívne identifikované ako ženské, zamknuté a, ako raz napísala Emily Dickinson, „uzavreté v próze“, hovoria v mene a vo svojej obete nikdy nedostanú príležitosť prehovoriť za seba.

Jefteho som volala „Jef“; nikdy som nevedela, či Jef je – muž, žena alebo sa vznáša niekde

medzi týmito dusivými dualitami. Ale vedela som, čím by som mohla byť ja. Ako dieťa som mohla byť tínedžerom. Ako tínedžer som mohla byť ženou. Ako žena som mohla byť mužom. Ako muž som mohla byť kyborgom (vdďaka ti za to, Haraway). Meniac tvar medzi všetkými týmito projektovanými ja, som mohla zabudnúť, že som hneďým queer konajúcim telo, ktorému nemilosrdné spoločenské mravy vnútili ženskosť, keď sa narodilo a bolo vyvrhnuté do sveta. Skúšajúc tieto rôzne telesné predstavy som sa snažila znovu prezliecť – a vyzliecť – z fiktívnej ilúzie o pohlaví a rode.

Po rokoch na toto obdobie spomínam ako na čas, keď som si prvýkrát uvedomila, že konštrukcia „mimo klávesnice“ (Away From Keyboard – AFK), postavená proti „v reálnom živote“ (In Real Life – IRL) – čo teoretik Nathan Juergenson nazýva „digitálny dualizmus“ – je skutočne falošná. Hoci

Na inom mieste, po potope: glitch feminizmus a genéza glitchovej politiky tela

Legacy Russell

som ešte nenašla jazyk, ktorým by som to vyjadrila, táto skúsenosť odštartovala dlhšiu cestu rozpletania mojej vlastnej liminálnej identity. Práve prostredníctvom virtuality som si mohla tento sval precvičiť ako prvý. Slovo „virtualita“ používam z nedostatku vhodnejšieho termínu, napriek tomu s ním mám stále problém. Predpokladá sa, že to, čo je „virtuálne“, nie je skutočné, a predsa je potrebné tvrdiť, že to, čo sa deje v týchto rozsiahlych digitálnych krajinách, je v skutočnosti veľmi ozajstné, a to bezvýhradne.

Ako do toho všetkého vstupuje glitch? A akým spôsobom je glitchové telo katalyzované - alebo narušené - dejinami feminizmu? Je glitchové telo [feministickou] fantáziou? Alebo je to budúcnosť politiky tela, hlásenie ďalšej kapitoly, príležitosť zmeniť násilie a rozdeľujúci konzervativizmus normativity?

Feminizmus sa vo svojej podstate usiluje o dosiahnutie a obhajobu rovnakých práv pre ženy. Vo svojich mnohých smeroch sa zameriava na triedny (anarchofeminizmus), rasový (černošský a postkoloniálny feminizmus), environmentálny (ekofeminizmus) a ďalšie aspekty ako zdroje na zmenu predsudkov. Vo feminizme je však ústrednou problematikou rozdiel, a tento rozdiel - rozkol medzi tým, čo združujeme pod pojmom „muž“ a „žena“, „mužské“ a „ženské“ - nemôže byť nikdy skutočne vyriešený, pokiaľ naše konštrukcie tela zostanú nezmenené. Feminizmus, ako ho poznáme, je spoluzávislý na tých istých štruktúrach, proti ktorým chce bojovať; nemôže existovať bez akceptovania a uznania už existujúcich systémov. V tomto prijatí a uznaní sa skutočný pokrok stáva nepravdepodobným. Skutočným problémom, hlavným väzením, je samotné telo. Telo identifikované

ako ženské nikdy nebude rovnocenné, pretože povolenia spojené s tým, aby sa tak stalo, by si vyžadovali, aby sa telá identifikované ako mužské a tie, ktoré si nárokuje mužskosť ako prostriedok moci, systematicky vzdávali primárnych aspektov svojich privilégií a poskytovali odškodnenie za komplexné dejiny inštitucionalizovaného znevýhodňovania a umlčovania. V spoločnosti, ktorá odmeňuje telo za to, že sa narodilo ako muž, a stotožňuje vzostup s mužskosťou, sa stáva nádej na uvedené zrieknutie sa, do istej miery len ilúziou. Telo je manipulované ako nástroj nátlakovej tvorby kultúry a práve zúfalý odpor voči opusteniu materiálnych konštrukcií tela robí snahu o „rovnosť“ trochu banálnou a upozorňuje na skutočnosť, že na to, aby sme sa mohli vyvinúť sa nad tieto zastarané systémy, je potrebné zaviesť nový systém. Práca v rámci systémov, ktoré spôsobili, že sme zlyhali, (Pozn. prekl.:

Na inom mieste, po potope: glitch feminizmus a genéza glitchovej politiky tela

48

Legacy Russell

v angličtine: *the systems that have failed us* - sa zlyhanie pripisuje razantnejšie systémom ako nám osobne, v doslovnom preklade: systémy, ktoré nás zlyhali.) Inštitúcia tela je rakovinová a teraz nastal čas nechať ju vypršať - alebo ju odrovnať úplne.

Vstúpte: glitch.

Glitch má dva aspekty. Prvý si požičiava z rétoriky sexuálnych revolúcií 60., 70. a 80. rokov a jeho cieľom je odhaliť novú formu intimity, ktorá ešte len dostane dostatok priestoru, ktorý si zaslúži. Ide o aspekt glitchu, ktorý je, ako sa uvádza v Manifeste glitch feministiek, „... dúhovým rotujúcim kolesom, rozpixelovaným zádrhelom, zamrznutou obrazovkou alebo vyrovnávacím signálom, ktorý pôsobí ako trhlina, ktorá nás núti uvedomiť si oddelenie nášho fyzického ja od tela, ktoré sa pri účasti na online sexuálnej aktivite ponára do fantázie.“

(Russell, „Digital Dualism And The Glitch Feminism Manifesto“ In *The Society Pages*, 2012) Druhým aspektom zdôrazneným v tomto manifeste je prvok korpusu. Možno k nemu pristupovať ako ku kĺzaniu medzi identifikáciami, k prikláňaniu sa k trans-politike, ktorá presahuje pojem „trans“ ako fixný na modifikáciu pojmov priradeného pohlavia, psychológie rodu a histórie seba pomenovania, ale skôr trans ako prostriedok extrapolácie liminálnych variácií seba samého. Trans- je latinské podstatné meno, ale aj predpona, ktorá znamená cez, mimo, medzi alebo na opačnej strane. Judith Butler poznamenáva, že: „Muž vo svojom stereotype, je človek, ktorý sa nedokáže vyrovnáť s vlastnou ženskosťou.“ (Judith Butler a Paul B. Preciado, rozhovor pre časopis *Têtu*, 20. apríla 2012.) A naopak, žena vo svojom „stereotype“ je osoba, ktorá sa nedokáže vyrovnáť s vlastnou mužskosťou.

Glitch teda podporuje prekĺznutie cez, za a cez stereotypnú materialitu tela, presahujúc rámec mechanizmu zvládania v svojej ponuke nových transfigurácií telesnej zmyselnosti.

Filozof a „kontra-sexuál“ Paul B. Preciado to nazýva „... procesom virtuálnej transformácie“ a poznamenáva, že „rozšírenie rozsahu sexuality... [znamená] opustiť telo a obrátiť sa ... smerom k nehmotnému, informačnému, ak nie vlastne digitálnemu priestoru“ (Paul B. Preciado, Buffalo Zine). V tom istom rozhovore sa Preciado pýta: „... otázka, ktorú si môžeme položiť, je, či táto technická transformácia sexuality bude užitočná pre staré žánrové - mužské/ženské a sexuálne - hetero/homo - potvrdenie, alebo či bude mať za následok vznik novým politických konfigurácií, ktoré sa vymania z normy..“ Vicky Kirby nazýva túto otázku „problematickou povahou

Na inom mieste, po potope: glitch feminizmus a genéza glitchovej politiky tela

Legacy Russell

telesnosti“ (Kirby, *Telling the Flesh: The Substance of the Corporeal*, 1997); N. Katherine Hayles sa jej venuje úvahami o potenciálnom „vymazaní stelesnenia“ (Hayles, *How We Became Posthuman*, 1999); Carolyn Guertin oslavuje tieto ďalšie kroky ako „oslavu mnohosti“ (Guertin, *Gliding Bodies*, 2002).

Boli časy, keď slovo „queer“ patrilo výlučne do sféry pejoratívnych výrazov. „Glitch“ ako termín v rámci technokultúr sa tiež často zaraďuje do podobnej kategórie, presiaknutej negatívnymi konotáciami. Regenerácia slova queer je pre materiálnu telesnú politiku rovnaká ako glitch pre digitálnu telesnosť; tieto dva pojmy sú, ak použijeme termín Lauren Berlant, zo svojej podstaty „juxtapolitické“ (Berlant, *The Female Complaint*, 2008). Glitch teda ponúka queering konštrukcie tela v rámci digitálnej praxe, pričom pokračuje

v pochodni, ktorú zapálili skupiny ako ACT UP alebo Gran Fury v súvislosti s queerdomom, alebo kolektívy ako Old Boys' Network so svojimi „100 antitézami kyberfeminizmu“, VNS Matrix alebo SubRosa, ako sa spájajú s kyberfeministickými dejinami. Manifest glitch feminizmu poznamenáva:

„V spoločnosti, ktorá núti verejnosť nachádzať nepríjemné pocity alebo priamo strach v chybách a poruchách našich sociokultúrnych mechanizmov - nepriamo a implicitne podporujúc étos ‚Nenarušujte stabilnú situáciu‘ - sa glitch stáva vhodným metonymom. Glitchový feminizmus však zahŕňa kauzalitu ‚chyby‘ a obracia pochmúrny význam slova glitch tým, že uznáva, že chyba v spoločenskom systéme, ktorý už bol narušený ekonomickou, rasovou, sociálnou, sexuálnou a kultúrnou stratifikáciou a imperialistickou demolačnou

guľou globalizácie - procesmi, ktoré naďalej vykonávajú násilie na všetkých telách -, nemusí byť v skutočnosti vôbec chybou, ale skôr veľmi potrebným preklepom. Tento glitch je opravou ‚stroja‘, a následne pozitívnym odklonom.“ Glitch telo je vo svojej podstate hrozbou pre normatívne systémy, rovnako ako je digitálna geografia hrozbou pre tých, ktorí udržiavajú fantáziu o „skutočnom živote“. Koncept budovania budúcnosti sa musí prehodnotiť v rámci trajektórie digitálnej praxe. To, čo znamená „vytvárať“ a „reprodukovať“, „replikovať“ a „širiť“, to všetko nadobúda v rámci digitálnych komunit nové významy, také ktoré ešte neboli úplne preskúmané, ba dokonca sa ich potenciál ešte len bude realizovať v plnom rozsahu.

AFK a IRL sú západné mýty, duality, ktoré podporujú názor, že to, čo sa deje online, nemá vplyv na skutočné zmeny. Arabská jar, Occupy Wall Street a nedávne

Na inom mieste, po potope: glitch feminizmus a genéza glitchovej politiky tela

Legacy Russell

londýnske nepokoje sú výraznými príkladmi nepretržitej slučky medzi tým, čo sa odohráva na obrazovke a mimo nej. Tak ako trvalo stáročia, kým sa sformovali štruktúry, ktoré podporujú binárne súbory, ktoré do veľkej miery obmedzujú rod v našej spoločnosti na „mužský“ alebo „ženský“, tak sa teraz my nachádzame na počiatku tejto cesty v rámci digitálnej praxe, čo znamená, že máme príležitosť brániť sa opakovaniu histórie, robeniu tých istých chýb a tomu, aby sme sa stali obeťou zapájania tých istých archaických spôsobov heteronormativity, ktoré ovládli svetové systémy mimo našich obrazoviek. Glitch feminizmus a konštrukcia glitchového tela transformuje chybu - to, čo Preciado vo svojej knihe *Queer: History of a Word* (2009) nazval „históriou zranenia“ - na niečo, čo sľubuje byť produktívne, ba čo viac, je to galvanizujúca sila pre politiku stelesnenia.

Pokiaľ sa necháme uspokojiť presvedčením, že vytváranie sveta v rámci digitálnych geografií a praxe nemôže byť živnou pôdou pre nové konštrukcie identity, politiky, sociálnosti a potenciality, obmedzujeme sa na napodobňovanie a replikovanie tých istých štruktúr, ktoré nás v dejinách zraňovali. Je na nás, aby sme si tieto nové cesty začali uvedomovať a presmerovali ich. Spustite systémovú chybu - nech sa začne #GLITCH.

Poznámka prekladateľky: Termín „glitch“ ostal v texte nepreložený, keďže sa spája s tvorbou Legacy Russell a jej feministickým manifestom natoľko, že sa stal teoretickým konceptom samým o sebe. Slovo „glitch“ v angličtine znamená defekt, závada, či chyba.

K

U

N

S

T

H

A

L

L

E

B

R

A

T

I

S

L

A

V

A

Biographies

BARBARA KAPUSTA

lives and works in Vienna. A central, recurring element in her practice is the conjunction of the body with materiality and speech. In her object-like installation and film works, fictional bodies articulate partial perspectives and queer agency, with the aim of challenging a universal, binary societal order. The artist explores current issues regarding the relationship between corporeal identity and an existence determined by technology. The body becomes perceivable as a permeable and malleable medium threatened by fragmentation and heteronomy. Through its own capacity of transformation, however, it likewise possesses a resistant, self-determined potential to withstand access from outside in a techno-human world. Her recent exhibitions include *Lol-Embodied Language*, Kunsthau Hamburg (2022); *Enjoy*, museum moderner kunst stiftung ludwig wien (2021); *dissolving matter & value*, Lothringer 13, München (2021); *Europa Antike Zukunft*, Halle für Kunst Steiermark, Graz (2021) ; *The Leaking Bodies Series*, Gianni Manhattan, Vienna (2020); *Hypersurface*, ACF London (2020); *Dangerous Bodies*, Kunstraum London (2019); *Hysterical Mining*, Kunsthalle Wien (2019); *We Make the Place by Playing*, VIS, Hamburg (2018); *Empathic Creatures*, Ashley Berlin (2018); *The Promise of Total Automation*, Kunsthalle Wien (2018).

SOPHIE LEWIS

is the author of *Full Surrogacy Now: Feminism Against Family* (Verso, 2019), hailed by Donna Haraway as “the seriously radical cry for full gestational justice that I long for.” *Abolish the Family: A Manifesto for Care and Liberation* (Verso, 2022) is her second book. As a member of the faculty of Brooklyn Institute for Social Research, Sophie teaches courses on feminist, trans and queer politics and philosophy, including family abolitionism, Shulamith Firestone, and Kathi Weeks. With the Out of the Woods writing collective, Lewis contributed to the collection *Hope Against Hope: Writings on Ecological Crisis* (Common Notions, 2020). With Blind Field Journal, she has helped foster communities of Marxist-feminist cultural criticism. Previously, Dr. Lewis studied English Literature (BA) and Nature, Society and Environmental Policy (MSc) at Oxford University; Politics (MA) at the New School for Social Research; and Geography (PhD) at Manchester University. Her doctoral dissertation, “Cyborg Labor: Exploring Surrogacy as Gestational Work,” sought to reframe the political economy of contract pregnancy for the purposes of an antiwork polymaternalist utopianism. Sophie’s essays and commentaries appear in venues such as *n+1*, *Boston Review*, *The Nation*, *The Baffler*, *Mal*, *e-flux*, *the New York Times* and *London Review of Books*; her papers

Biographies

appear in, e.g., *Signs, Paragraph* and *Feminist Theory*. A Visiting Scholar at the University of Pennsylvania's Center for Research on Feminist, Queer and Transgender Studies, Sophie is nevertheless a freelance writer dependent on public speaking and *Patreon* (patreon.com/lasophielle). Her lectures are archived at lasophielle.org.

LEGACY RUSSELL

is a curator and writer. Born and raised in New York City, she is the Executive Director & Chief Curator of the experimental new media, art, and performance institution The Kitchen. Formerly she was the Associate Curator of Exhibitions at The Studio Museum in Harlem. Russell holds an MRes with Distinction in Art History from Goldsmiths, University of London with a focus in Visual Culture. Her academic, curatorial, and creative work focuses on gender, performance, digital selfdom, internet idolatry, and new media ritual. Russell's written work, interviews, and essays have been published internationally. Recent exhibitions include *Sadie Barnette: The New Eagle Creek Saloon* at The Kitchen (2022); *Projects: Kahlil Robert Irving* (2021), *Projects: Garrett Bradley* (2020), and *Projects: Michael Armitage* (2019), all with The Studio Museum in Harlem in partnership with The Museum of Modern Art; (Never) As

I Was, This Longing Vessel, and *MOOD* with Studio Museum in partnership with MoMA PS1; *Thomas J Price: Witness* (2021); *Dozie Kanu: Function* (2019), *Chloë Bass: Wayfinding* (2019), and *Radical Reading Room* (2019) at The Studio Museum in Harlem; *LEAN* with Performa's *Radical Broadcast* online (2020) and in physical space at *Kunsthall Stavanger* (2021). She is the recipient of the Thoma Foundation 2019 Arts Writing Award in Digital Art, a 2020 Rauschenberg Residency Fellow, and a recipient of the 2021 Creative Capital Award. Her first book is *Glitch Feminism: A Manifesto* (2020). Her second book, *BLACK MEME*, is forthcoming via Verso Books.

Biografie

BARBARA KAPUSTA

žije a pracuje vo Viedni. Ústredným, opakujúcim sa prvkom v jej praxi je spojenie tela s materialitou a rečou. V jej objektových inštaláciách a filmových dielach artikulujú fiktívne telá čiastočné perspektívy a queer dosah s cieľom spochybníť univerzálny, binárny spoločenský poriadok. Umelkyňa skúma aktuálne otázky týkajúce sa vzťahu medzi telesnou identitou a technológiou determinovanou existenciou. Telo sa začína vnímať ako priepustné a plastické médium ohrozené fragmentáciou a heteronómiou. Prostredníctvom svojej vlastnej schopnosti transformácie však rovnako disponuje odolným, sebaurčujúcim potenciálom nepodľahnúť vonkajším prístupom techno-humánneho sveta. Medzi jej nedávne výstavy patria *Lol-Embodied Language*, Kunsthau Hamburg (2022); *Enjoy*, museum moderner kunst stiftung ludwig wien (2021); *dissolving matter & value*, Lothringer 13, Mníchov (2021); *Europa Antike Zukunft*, Halle für Kunst Steiermark, Graz (2021); *The Leaking Bodies Series*, Gianni Manhattan, Viedeň (2020); *Hypersurface*, ACF Londýn (2020); *Dangerous Bodies*, Kunstraum Londýn (2019); *Hysterical Mining*, Kunsthalle Wien (2019); *We Make the Place by Playing*, VIS, Hamburg (2018); *Empathic Creatures*, Ashley Berlin (2018); *The Promise of Total Automation*, Kunsthalle Wien (2018).

SOPHIE LEWIS

je autorkou knihy *Full Surrogacy Now: Feminism Against Family* (Verso, 2019), ktorú Donna Haraway označila za „vážne radikálne volanie po úplnej gestačnej spravodlivosti, po ktorej túžim“. Jej druhou knihou je *Abolish the Family: A Manifesto for Care and Liberation* (Verso, 2022). Ako členka profesorského zboru Brooklynského inštitútu pre sociálny výskum, Sophie vyučuje kurzy o feministickej, trans a queer politike a filozofii, zrušenie rodiny, ako aj texty od Shulamith Firestone a Kathi Weeks. S kolektívom spisovateľov *Out of the Woods*, Lewis prispela do zbierky *Hope Against Hope: Writings on Ecological Crisis* (Common Notions, 2020). S časopisom *Blind Field Journal* pomáhala rozvíjať komunity marxisticko-feministickej kultúrnej kritiky. Dr. Lewis študovala anglickú literatúru (bakalársky titul) a prírodu, spoločnosť a environmentálnu politiku (magisterský titul) na Oxfordskej univerzite; politiku (magisterský titul) na New School for Social Research a geografiu (doktorandský titul) na Manchesterskej univerzite. Jej doktorandská dizertačná práca „*Cyborg Labor: Exploring Surrogacy as Gestational Work*“ mala za cieľ preformulovať politickú ekonomiu zmluvného tehotenstva na účely antipracovného polymaternalistického utopizmu. Sophiine eseje a komentáre sa objavujú na miestach ako *n+1*, *Boston Review*, *The Nation*, *The Baffler*, *Mal*, *e-flux*,

Biografie

New York Times a *London Review of Books*; jej články sa objavujú napr. v *Signs, Paragraph and Feminist Theory*. Sophie je hosťujúcou vedeckou pracovníčkou Centra pre výskum feministických, queer a transrodových štúdií na Pensylvánskej univerzite, napriek tomu je však spisovateľkou na voľnej nohe závislou od verejných vystúpení a Patreonu (patreon.com/reproutopia). Jej prednášky sú archivované na stránke lasophielle.org.

LEGACY RUSSELL

je kurátorka a spisovateľka. Narodila sa a vyrastala v New Yorku, je výkonnou riaditeľkou a hlavnou kurátorkou The Kitchen, experimentálnej inštitúcie pre nové médiá, umenie a performance. Predtým pôsobila ako pomocná kurátorka výstav v The Studio Museum v Harleme. Russell získala titul MRes s vyznamenaním z dejín umenia na Goldsmiths, University of London so zameraním na vizuálnu kultúru. Jej akademická, kurátorská a tvorivá práca sa zameriava na rod, performance, digitálne sebestvo, internetovú idolatriu a rituál nových médií. Jej písomné práce, rozhovory a eseje boli publikované medzinárodne. Medzi nedávne výstavy patrí *Sadie Barnette: The New Eagle Creek Saloon* v The Kitchen (2022); *Projects: Kahlil Robert Irving* (2021), *Projects: Garrett Bradley* (2020) a *Projects: Michael*

Armitage (2019), všetko v spolupráci s The Studio Museum v Harleme; *(Never) As I Was*, *This Longing Vessel* a *MOOD* so Studio Museum v spolupráci s MoMA PS1; *Thomas J Price: Witness* (2021); *Dozie Kanu: Function* (2019), *Chloë Bass: Wayfinding* (2019) a *Radical Reading Room* (2019) v The Studio Museum v Harleme; *LEAN* s organizáciou Performa ako *Radical Broadcast online* (2020) a vo fyzickom priestore v *Kunsthall Stavanger* (2021). Je držiteľkou ceny za umelecké písanie v oblasti digitálneho umenia Thoma Foundation 2019, Rauschenberg Residency Fellow 2020 a držiteľkou ceny Creative Capital Award 2021. Jej prvou knihou je *Glitch Feminism: A Manifesto* (2020). Jej druhá kniha, *BLACK MEME*, vychádza vo vydavateľstve Verso Books.

Barbara Kapusta
Futures

Opening / Vernisáž
5/5/2022

Exhibition / Výstava
6/5 - 19/6/2022

Curator / Kurátor
Jen Kratochvíl

A WINDOW
Kunsthalle Bratislava

1 - Futures
2022, white vinyl,
dimensions variable

2 - Futures, 2022, 2K video,
loop, 07:00 min
Sound: Lenka Adamcova

3 - One (Upright)
2022, aluminum cast, pol-
ished, 60 x 60 x 220 cm

4 - Second (Reclining)
2022, aluminum cast,
polished, 190 x 100 x 100 cm

5 - Third (Upright)
2022, aluminum cast,
polished, 60 x 60 x 220 cm

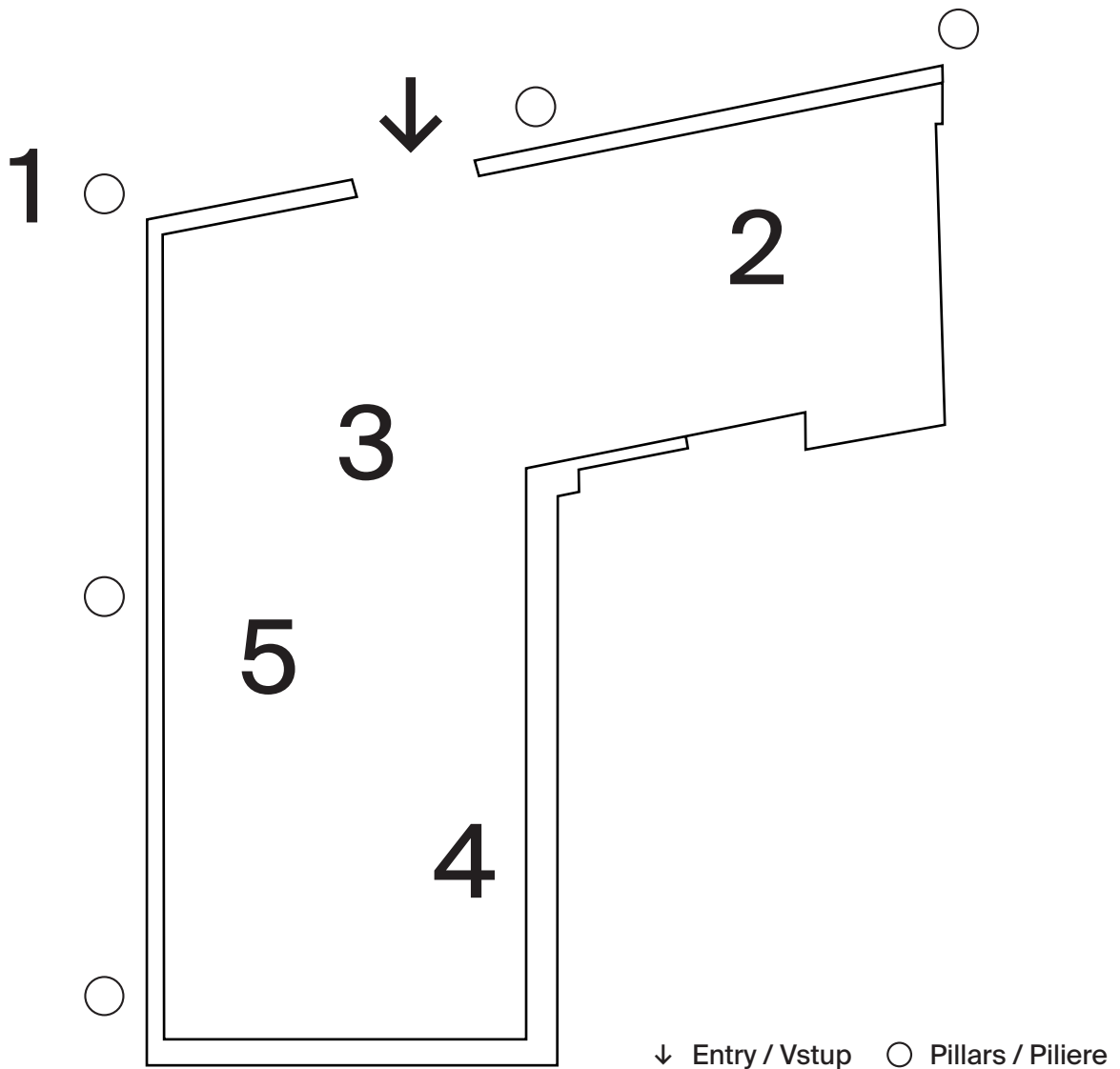
1 - Futures
2022, biely vinyl,
variabilné rozmery

2 - Futures, 2022, 2K video,
slučka, 07:00 min
Zvuk: Lenka Adamcová

3 - Prvý (vzpriamený)
2022, hliníkový odliatok,
leštený, 60 x 60 x 220 cm

4 - Druhý (ležiaci)
2022, hliníkový odliatok,
leštený, 190 x 100 x 100 cm

5 - Tretí (vzpriamený)
2022, hliníkový odliatok,
leštený, 60 x 60 x 220 cm

Curator of the exhibition:
Jen Kratochvíl

Curator/editor of the publication:
Denisa Tomková

Translation:
Denisa Tomková

Executive graphic designer:
Lukáš Kollár

Slovak language copy-editing:
Zuzana Andrejco Ferusová

Contributors:
Barbara Kapusta, Jen Kratochvíl,
Sophie Lewis, Legacy Russell

KUNSTHALLE BRATISLAVA TEAM:

Director:
Jen Kratochvíl

Public program curator & PR:
Jelisaveta Rapaic

Curator:
Lýdia Pribišová

Curator of Editorial Programming:
Denisa Tomková

Gallery educator:
Lucia Kotvanová

Production manager:
Martina Kotláríková

Exhibition production manager:
Filip Krutek

Chief economist:
Denisa Zlatá

Assistant:
Janette Flaškayová

HR and salaries manager:
Anton Švanda

Executive Graphic Designer:
Lukáš Kollár

Kurátor výstavy:
Jen Kratochvíl

Kurátorka/editorka publikácie:
Denisa Tomková

Preklad:
Denisa Tomková

Výkonný grafický dizajnér:
Lukáš Kollár

Jazyková redakcia a korektúry:
Zuzana Andrejco Ferusová

Autori*ky textov:
Barbara Kapusta, Jen Kratochvíl,
Sophie Lewis, Legacy Russell

KUNSTHALLE BRATISLAVA TÍM:

Riaditeľ:
Jen Kratochvíl

Kurátorka programov pre verejnosť & PR:
Jelisaveta Rapaic

Kurátorka:
Lýdia Pribišová

Kurátorka edičného programu:
Denisa Tomková

Galerijná pedagogička:
Lucia Kotvanová

Manažérka produkcie a prevádzky:
Martina Kotláríková

Manažér produkcie výstav:
Filip Krutek

Hlavná ekonómka:
Denisa Zlatá

Asistentka:
Janette Flaškayová

Personalista a mzdár:
Anton Švanda

Výkonný grafický dizajnér:
Lukáš Kollár

Kunsthalle Bratislava,
Námestie SNP 12, 811 06
Bratislava

Opening hours:
Mon-Sun: 12:00-15:00 _ 15:30-19:00
Tue: closed

FACEBOOK, INSTAGRAM, YOUTUBE
Kunsthallebratislava

Kunsthalle Bratislava,
Námestie SNP 12, 811 06
Bratislava

Otváracie hodiny:
Pon-Ned: 12:00-15:00 _ 15:30-19:00
Uto: zatvorené

FACEBOOK, INSTAGRAM, YOUTUBE
Kunsthallebratislava

THANK YOU

We would like to express gratitude to all contributors to this publication, including the original publishers - for their willingness to provide the texts for re-print and translation. Similarly to us, they all believe in and support the accessibility and dissemination of knowledge and critical thinking.

ĎAKUJEME

Radi by sme vyjadrili vďaku všetkým prispievateľom*kám do tejto publikácie, vrátane pôvodných vydavateľov - za ich ochotu poskytnúť texty na opätovné publikovanie a preklad. Podobne ako my, aj oni podporujú dostupnosť a šírenie poznatkov a kritického myslenia.

Publikáciu podporili /
Publication is supported by

Zriaďovateľ
/ Founder

Partner výstavy
/ Exhibition partner

S pozdporou
/ Supported by

GIANNI MANHATTAN

Mediálni partneri
/ Media partners

.tasr.

:RÁDIO DEVÍN

CITYLIFE.SK
CO SALIGE V BRATISLAVI A OKOLO

Flash Art

GoOut